నమో తస్స భగవతో అరహతో సమ్మాసమ్బుద్ధస్స

అభిధమ్మపిటక

సంగాయనస్స పుచ్ఛా విస్సజ్జనా

పుచ్ఛా – పఠమమహాసంగీతికాలే ఆవుసో ధమ్మసంగాహకా మహాకస్సపాదయో మహాథేరవరా పోరాణసంగీతికారా పఠమం వినయపిటకం సంగాయిత్వా సుత్తన్తపిటకే చ దీఘమజ్ఝిమసంయుత్తఅఙ్గుత్తరసంఖాతే చత్తారో మహానికాయే సంగాయిత్వా తదనన్తరం కిం నామ పావచనం సంగాయింసు.

విస్సజ్జనా – పఠమమహాసంగీతికాలే భన్తే ధమ్మసంగాహకా మహాకస్సపాదయో మహాథేరవరా పోరాణసంగీతికారా పఠమం వినయపిటకం సంగాయిత్వా సుత్తన్తపిటకే చ దీఘమజ్ఝిమసంయుత్తఅఙ్గుత్తరసంఖాతే చత్తారో నికాయే సంగాయిత్వా తదనన్తరం అభిధమ్మపిటకం నామ పావచనం సంగాయింసు.

పుచ్ఛా – ఇమిస్సమ్పి ఆవుసో ఛట్ఠసంగీతియం సకలఞ్చేవ వినయపిటకం సంగీతం, తే చ చత్తారో మహానికాయా. కాలో దాని ఆవుసో సమ్పత్తో అభిధమ్మపిటకం సంగాయితుం, తస్మాహం తం తత్థ పుచ్ఛితబ్బాని పుచ్ఛిస్సామి. అభిధమ్మో నామేస ఆవుసో కేనట్ఠేన అభిధమ్మోతి వుచ్చతి.

విస్సజ్జనా – ధమ్మాతిరేక ధమ్మవిసేసట్ఠేన భన్తే అభిధమ్మోతి వుచ్చతి.

పుచ్ఛా – సో పనేస ఆవుసో అభిధమ్మో కేన కత్థ కదా చ అధిగతో.

విస్సజ్జనా – సో ఖో భన్తే అభిధమ్మో సబ్బఞ్ఞుబుద్ధేన మహాబోధిమణ్డమూలే వేసాఖపుణ్ణమియం యథాభూతం అధిగతో.

పుచ్ఛా – కత్థ పనేస ఆవుసో అభిధమ్మో భగవతా కదా చ విచితో.

విస్సజ్జనా – సో ఖో భన్తే అభిధమ్మో భగవతా మహాబోధిమణ్డే రతనఘరసత్తాహే విచితో.

పుచ్ఛా – కత్థ పనేస ఆవుసో అభిధమ్మో భగవతా కదా కస్సత్థాయ చ దేసితో.

విస్సజ్జనా – సో ఖో భన్తే అభిధమ్మో భగవతా దేవేసు తావతింసేసు పారిచ్ఛత్తకమూలమ్హి పణ్డుకమ్బలసిలాయం అభిసమ్బోధితో సత్తమే వస్సే మాతరం పముఖం కత్వా దసహి చక్కవాళసహస్సేహి ఆగమ్మ సన్నిసిన్నానం దేవతానం చతురోఘనిత్థరణత్థాయ అన్తో వస్సం దేసితో.

పుచ్ఛా – కేనేస ఆవుసో అభిధమ్మో పఠమం మనుస్సలోకే పతిగ్గహితో, కస్స చ పున తేన దేసితో.

విస్సజ్జనా – ఆయస్మతా భన్తే సారిపుత్తత్థేరేన ధమ్మసేనాపతినా ఏస అభిధమ్మో పఠమం మనుస్సలోకే పతిగ్గహితో, తేనేవ భన్తే ఆయస్మతా సారిపుత్తత్థేరేన అత్తనో సద్ధివిహారికానం పఞ్చన్నం భిక్ఖుసతానం దేసితో.

పుచ్ఛా – కే ఆవుసో సిక్ఖన్తి.

విస్సజ్జనా – సేఖా చ భన్తే పుథుజ్జనా కల్యాణకా చ సిక్ఖన్తి.

పుచ్ఛా – కే ఆవుసో సిక్ఖితసిక్ఖా.

విస్సజ్జనా – అరహన్తో భన్తే సిక్ఖితసిక్ఖా.

పుచ్ఛా – కే ఆవుసో ధారేన్తి.

విస్సజ్జనా – యేసం భన్తే వత్తతి, తే ధారేన్తి.

పుచ్ఛా – కస్స ఆవుసో వచనం.

విస్సజ్జనా – భగవతో భన్తే వచనం అరహతో సమ్మాసమ్బుద్ధస్స.

పుచ్ఛా – కేనావుసో ఆభతం.

విస్సజ్జనా – పరంపరాయ భన్తే ఆభతం.

ధమ్మసఙ్గణీ

పుచ్ఛా – సో పనేస ఆవుసో అభిధమ్మో ధమ్మసఙ్గణివిభఙ్గాదిపకరణపరిచ్ఛేదవసేన సత్తవిధో. తేసు పఠమం భగవతా కతరం పకరణం దేసితం.

విస్సజ్జనా – పఠమం భన్తే ధమ్మసఙ్గణిపకరణం భగవతా దేసితం.

పుచ్ఛా – ధమ్మసఙ్గణియం ఆవుసో అత్థి మాతికా, అత్థి పదభాజనీయం. తేసు మాతికం నిక్ఖిపన్తేన భగవతా కతం నిక్ఖిత్తా.

విస్సజ్జనా – మాతికం భన్తే నిక్ఖిపన్తేన భగవతా "కుసలా ధమ్మా అకుసలా ధమ్మా అబ్యాకతా ధమ్మా. సుఖాయ వేదనాయ సమ్పయుత్తా ధమ్మా దుక్ఖాయ వేదనాయ సమ్పయుత్తా ధమ్మా అదుక్ఖమసుఖాయ వేదనాయ సమ్పయుత్తా ధమ్మా. విపాకా ధమ్మా విపాకధమ్మధమ్మా నేవవిపాకనవిపాకధమ్మధమ్మా"తి ఏవమాదినా ద్వావీసతియా తికానం వసేన. "హేతూ ధమ్మా న హేతూ ధమ్మా. సహేతుకా ధమ్మా అహేతుకా ధమ్మా.

హేతుసమ్పయుత్తా ధమ్మా హేతువిప్పయుత్తా ధమ్మా. హేతూ చేవ ధమ్మా సహేతుకా చ సహేతుకా చేవ ధమ్మా న చ హేతూ. హేతూ చేవ ధమ్మా హేతుసమ్పయుత్తా చ హేతుసమ్పయుత్తా చేవ ధమ్మా న చ హేతూ. న హేతూ ఖో పన ధమ్మా సహేతుకాపి అహేతుకాపీ"తి ఏవమాదినా దుకసతానఞ్చ వసేన మాతికా నిక్ఖిత్తా.

కామావచరకుసల

పుచ్ఛా – అభిధమ్మపిటకే ఆవుసో ధమ్మసఙ్గణియం పదభాజనీయే చిత్తుప్పాదకణ్డే కుసలా ధమ్మాతిపదస్స అత్థం విభజన్తేన భగవతా కథం కామావచరకుసలం విత్థారతో విభజిత్వా దేసితం.

విస్సజ్జనా – అభిధమ్మపిటకే భన్తే ధమ్మసఙ్గణిపకరణే చిత్తుప్పాదకణ్డే కుసలా ధమ్మాతి పదస్స అత్థం విభజన్తేన భగవతా "కతమే ధమ్మా కుసలా. యస్మిం సమయే కామావచరం కుసలం చిత్తం ఉప్పన్నం హోతి సోమనస్ససహగతం ఞాణసమ్పయుత్తం రూపారమ్మణం వా సద్దారమ్మణం వా గన్ధారమ్మణం వా రసారమ్మణం వా ఫోట్ఠబ్బారమ్మణం వా ధమ్మారమ్మణం వా యం యం వా పనారబ్భ. తస్మిం సమయే ఫస్సో హోతి వేదనా హోతి సఞ్ఞా హోతి చేతనా హోతి చిత్తం హోతి వితక్కో హోతి విచారో హోతి పీతి హోతి సుఖం హోతి చిత్తస్సేకగ్గతా హోతీ"తి ఏవమాదినా కామావచరకుసలం తీహి మహావారేహి విభజిత్వా దేసితం.

రూపావచరకుసల

పుచ్ఛా – అభిధమ్మపిటకే ఆవుసో ధమ్మసఙ్గణీపాళియం చిత్తుప్పాదకణ్డే కుసలా ధమ్మాతి పదస్స అత్థం విభజన్తేన భగవతా కథం రూపావచరకుసలఞ్చ అరూపావచరకుసలఞ్చ విత్థారతో విభజిత్వా దేసితం.

విస్సజ్జనా – రూపావచరకుసలఞ్చ అరూపావచరకుసలఞ్చ భన్తే "కతమే ధమ్మా కుసలా. యస్మిం సమయే రూపూపపత్తియా మగ్గం భావేతి వివిచ్చేవ కామేహి వివిచ్చ అకుసలేహి ధమ్మేహి సవితక్కం సవితక్కం వివేకజం పీతిసుఖం పఠమం ఝానం ఉపసమ్పజ్జ విహరతి పథవీకసిణ"న్తి ఏవమాదినా భగవతా విత్థారతో దేసితం.

లోకుత్తరాకుసల

పుచ్ఛా – అభిధమ్మపిటకే ఆవుసో ధమ్మసఙ్గణీపాళియం చిత్తుప్పాదకణ్డే కుసలా ధమ్మాతి పదస్స అత్థం విభజన్తేన భగవతా కథం లోకుత్తరకుసలం విత్థారతో విభజిత్వా దేసితం.

విస్సజ్జనా – అభిధమ్మపిటకే భన్తే ధమ్మసఙ్గణియం చిత్తుప్పాదకణ్డే కుసలా ధమ్మాతి పదస్స అత్థం విభజన్తేన భగవతా "కతమే ధమ్మా కుసలా. యస్మిం సమయే లోకుత్తరం ఝానం భావేతి నియ్యానికం అపచయగామిం దిట్ఠిగతానం పహానాయ పఠమాయ భూమియా పత్తియా వివిచ్చేవ కామేహి...పే.... పఠమం ఝానం ఉపసమ్పజ్జ విహరతి దుక్ఖపటిపదం దన్ధాభిఞ్ఞ"న్తి ఏవమాదినా భగవతా లోకుత్తరకుసలం విత్థారతో విభజిత్వా దేసితం.

అకుసల

పుచ్ఛా – తత్థేవ ఆవుసో అకుసలా ధమ్మాతి మాతికాపదస్స అత్థం విభజన్తేన భగవతా కథం అకుసలం విత్థారతో విభజిత్వా దేసితం.

విస్సజ్జనా – తత్థేవ భన్తే అకుసలా ధమ్మాతి మాతికాపదస్స అత్థం విభజన్తేన భగవతా "కతమే ధమ్మా అకుసలా. యస్మిం సమయే అకుసలం చిత్తం ఉప్పన్నం హోతి సోమనస్ససహగతం దిట్ఠిగతసమ్పయుత్తం రూపారమ్మణం వా సద్దారమ్మణం వా గన్ధారమ్మణం వా రసారమ్మణం వా ఫోట్ఠబ్బారమ్మణం వా ధమ్మారమ్మణం వా యం యం వా పనారబ్భ. తస్మిం సమయే ఫస్సో హోతి వేదనా హోతి సఞ్ఞా హోతి చేతనా హోతి చిత్తం హోతీ"తి ఏవమాదినా అకుసలం విత్థారతో విభజిత్వా దేసితం.

అబ్యాకత

పుచ్ఛా – అభిధమ్మపిటకే ఆవుసో ధమ్మసఙ్గణీపాళియం చిత్తుప్పాదకణ్డరూపకణ్డేసు అబ్యాకతా ధమ్మాతి మాతికాపదస్స అత్థం విభజన్తేన భగవతా కథం అబ్యాకతా ధమ్మా విత్థారతో విభజిత్వా దేసితా.

విస్సజ్జనా – అభిధమ్మపిటకే భన్తే ధమ్మసఙ్గణియం అబ్యాకతా ధమ్మాతి పదస్స అత్థం విభజన్తేన భగవతా "కతమే ధమ్మా అబ్యాకతా. యస్మిం సమయే కామావచరస్స కుసలస్స కమ్మస్స కతత్తా ఉపచితత్తా విపాకం చక్ఖువిఞ్ఞాణం ఉప్పన్నం హోతి ఉపేక్ఖాసహగతం రూపారమ్మణం. తస్మిం సమయే ఫస్సో హోతి వేదనా హోతి సఞ్ఞా హోతి చేతనా హోతి చిత్తం హోతీ"తి ఏవమాదినా చ చిత్తుప్పాదకణ్డే, రూపకణ్డే చ "కతమే ధమ్మా అబ్యాకతా. కుసలాకుసలానం ధమ్మానం విపాకా కామావచరా రూపావచరా అరూపావచరా అపరియాపన్నా వేదనాక్ఖన్ధో సఞ్ఞాక్ఖన్ధో సఙ్ఖారక్ఖన్ధో విఞ్ఞాణక్ఖన్ధో. యే చ ధమ్మా కిరియా నేవ కుసలా నాకుసలా న చ కమ్మవిపాకా. సబ్బఞ్చ రూపం అసఙ్ఖతా చ ధాతు. ఇమే ధమ్మా అబ్యాకతా"తి ఏవమాదినా చ అబ్యాకతా ధమ్మా విత్థారతో విభజిత్వా దేసితా.

విభఙ్గ

పుచ్ఛా – సత్తసు ఆవుసో అభిధమ్మప్పకరణేసు విభఙ్గప్పకరణే భగవతా కతి విభఙ్గా దేసితా.

విస్సజ్జనా – అభిధమ్మపిటకే భన్తే సత్తసు పకరణేసు దుతియే విభఙ్గప్పకరణే ఖన్ధవిభఙ్గో ఆయతనవిభఙ్గో ధాతువిభఙ్గో సచ్చవిభఙ్గో ఇన్ద్రియవిభఙ్గో పటిచ్చసముప్పాదవిభఙ్గో సతిపట్ఠానవిభఙ్గో సమ్మప్పధానవిభఙ్గో ఇద్ధిపాదవిభఙ్గో బోజ్ఝఙ్గవిభఙ్గో మగ్గఙ్గవిభఙ్గో ఝానవిభఙ్గో అప్పమఞ్ఞావిభఙ్గో సిక్ఖాపదవిభఙ్గో పటిసమ్భిదావిభఙ్గో ఞాణవిభఙ్గో ఖుద్దకవత్థువిభఙ్గో ధమ్మహదయవిభఙ్గోతి భగవతా అట్ఠారస విభఙ్గా దేసితా.

ఖన్ధవిభఙ్గ

పుచ్ఛా – తేసు ఆవుసో అట్ఠారససు విభఙ్గేసు పఠమే ఖన్ధవిభఙ్గే భగవతా కథం ఖన్ధా విత్థారతో విభజిత్వా దేసితా.

విస్సజ్జనా – తేసు భన్తే అట్ఠారససు విభఙ్గేసు పఠమే ఖన్ధవిభఙ్గే "పఞ్చక్ఖన్ధా రూపక్ఖన్ధో వేదనాక్ఖన్ధో సఞ్ఞాక్ఖన్ధో సఙ్ఖారక్ఖన్ధో విఞ్ఞాణక్ఖన్ధో. తత్థ కతమో రూపక్ఖన్ధో, యంకిఞ్చి రూపం అతీతానాగతపచ్చుప్పన్నం అజ్ఝత్తం వా బహిద్ధా వా ఓళారికం వా

సుఖుమం వా హీనం వా పణీతం వా యం దూరే సన్తికే వా, తదేకజ్ఝం అభిసఞ్ఞూహిత్వా అభిసఙ్ఖిపిత్వా అయం వుచ్చతి రూపక్ఖన్ధో”తి ఏవమాదినా సుత్తన్తభాజనీయఅభిధమ్మభాజనీయపఞ్హాపుచ్ఛకసఙ్ఖాతేహి తీహి మహానయేహి భగవతా ఖన్ధా విత్థారతో విభజిత్వా దేసితా.

ఆయతనవిభఙ్గ

పుచ్ఛా – దుతియే పన ఆవుసో ఆయతనవిభఙ్గే భగవతా కథం ఆయతనాని విత్థారతో విభజిత్వా దేసితాని.

విస్సజ్జనా – దుతియే భన్తే ఆయతనవిభఙ్గే “ద్వాదసాయతనాని చక్ఖాయతనం రూపాయతనం సోతాయతనం సద్దాయతనం ఘానాయతనం గన్ధాయతనం జివ్హాయతనం రసాయతనం కాయాయతనం ఫోట్ఠబ్బాయతనం మనాయతనం ధమ్మాయతనం. చక్ఖుం అనిచ్చం దుక్ఖం అనత్తా విపరిణామధమ్మం, రూపా అనిచ్చా దుక్ఖా అనత్తా విపరిణామధమ్మా”తి ఏవమాదినా భగవతా సుత్తన్తభాజనీయఅభిధమ్మభాజనీయపఞ్హాపుచ్ఛకసఙ్ఖాతేహి తీహేవ ఆయతనాని విత్థారతో విభజిత్వా దేసితాని.

ధాతువిభఙ్గ

పుచ్ఛా – అభిధమ్మపిటకే ఆవుసో విభఙ్గప్పకరణే తతియే ధాతువిభఙ్గే భగవతా కథం ధాతుయో విత్థారేన విభజిత్వా దేసితా.

విస్సజ్జనా – తతియే భన్తే ధాతువిభఙ్గే “ఛ ధాతుయో పథవీధాతు ఆపోధాతు తేజోధాతు వాయోధాతు ఆకాసధాతు విఞ్ఞాణధాతూ”తి భన్తే సుత్తన్తభాజనీయఅభిధమ్మభాజనీయపఞ్హాపుచ్ఛకసఙ్ఖాతేహి తీహి మహానయేహి భగవతా ధాతుయో విత్థారతో విభజిత్వా దేసితా.

సచ్చవిభఙ్గ

పుచ్ఛా – చతుత్థే పన ఆవుసో సచ్చవిభఙ్గే భగవతా కథం సచ్చాని విత్థారతో విభజిత్వా దేసితాని.

విస్సజ్జనా – చతుత్థే భన్తే సచ్చవిభఙ్గే “చత్తారి అరియసచ్చాని దుక్ఖం అరియసచ్చం, దుక్ఖసముదయం అరియసచ్చం, దుక్ఖనిరోధం అరియసచ్చం, దుక్ఖనిరోధగామినీ పటిపదా అరియసచ్చం. తత్థ కతమం దుక్ఖం అరియసచ్చం, జాతిపి దుక్ఖా, జరాపి దుక్ఖా, మరణమ్పి దుక్ఖం, సోకపరిదేవదుక్ఖదోమనస్సుపాయాసాపి దుక్ఖా, అప్పియేహి సమ్పయోగో దుక్ఖో, పియేహి విప్పయోగో దుక్ఖో, యమ్పిచ్ఛం న లభతి, తమ్పి దుక్ఖం, సంఖిత్తేన పఞ్చుపాదానక్ఖన్ధా దుక్ఖా”తి ఏవమాదినా సుత్తన్తభాజనీయఅభిధమ్మభాజనీయపఞ్హాపుచ్ఛకసఙ్ఖాతేహి తీహి మహానయేహి భగవతా సచ్చాని విత్థారతో విభజిత్వా దేసితాని.

ఇన్ద్రియవిభఙ్గ

పుచ్ఛా – పఞ్చమే పన ఆవుసో ఇన్ద్రియవిభఙ్గే భగవతా కథం ఇన్ద్రియాని విత్థారతో విభజిత్వా దేసితాని.

విస్సజ్జనా – పఞ్చమే పన భన్తే ఇన్ద్రియవిభఙ్గే “బావీసతిన్ద్రియాని చక్ఖున్ద్రియం సోతిన్ద్రియం ఘానిన్ద్రియం జివ్హిన్ద్రియం కాయిన్ద్రియం మనిన్ద్రియం...పే.... అఞ్ఞాతావిన్ద్రియ”న్తి ఏవమాదినా అభిధమ్మభాజనీయపఞ్హాపుచ్ఛకసఙ్ఖాతేహి ద్వీహి మహానయేహి భగవతా ఇన్ద్రియాని విత్థారతో విభజిత్వా దేసితాని.

పటిచ్చసముప్పాద విభఙ్గ

పుచ్ఛా – అభిధమ్మపిటకే ఆవుసో విభఙ్గప్పకరణే ఛట్ఠే పటిచ్చసముప్పాదవిభఙ్గే భగవతా కథం పటిచ్చసముప్పాదో విత్థారేన విభజిత్వా దేసితో.

విస్సజ్జనా – ఛట్ఠే భన్తే పటిచ్చసముప్పాదవిభఙ్గే “అవిజ్జాపచ్చయా సఙ్ఖారా...పే.... సముదయో హోతీ”తి ఏవమాదినా భగవతా పటిచ్చసముప్పాదో సుత్తన్తభాజనీయఅభిధమ్మభాజనీయసఙ్ఖాతేహి ద్వీహి మహానయేహి విత్థారతో విభజిత్వా దేసితో.

సతిపట్ఠానవిభఙ్గ

పుచ్ఛా – సత్తమే పన ఆవుసో సతిపట్ఠానవిభఙ్గే భగవతా కథం సతిపట్ఠానా విత్థారతో విభజిత్వా దేసితా.

విస్సజ్జనా – సత్తమే భన్తే సతిపట్ఠానవిభఙ్గే “చత్తారో సతిపట్ఠానా ఇధ భిక్ఖు అజ్ఝత్తం కాయే కాయానుపస్సీ విహరతి, బహిద్ధా కాయే కాయానుపస్సీ విహరతి, అజ్ఝత్తబహిద్ధా కాయే కాయానుపస్సీ విహరతి ఆతాపీ సమ్పజానో సతిమా వినేయ్య లోకే అభిజ్ఝాదోమనస్స”న్తి ఏవమాదినా సుత్తన్తభాజనీయఅభిధమ్మభాజనీయపఞ్హాపుచ్ఛకసఙ్ఖాతేహి తీహి మహానయేహి భగవతా సతిపట్ఠానా విత్థారతో విభజిత్వా దేసితా.

సమ్మప్పధానవిభఙ్గ

పుచ్ఛా – అట్ఠమే పన ఆవుసో సమ్మప్పధానవిభఙ్గే భగవతా కథం సమ్మప్పధానా విత్థారతో విభజిత్వా దేసితా.

విస్సజ్జనా – అట్ఠమే భన్తే సమ్మప్పధానవిభఙ్గే “చత్తారో సమ్మప్పధానా ఇధ భిక్ఖు అనుప్పన్నానం పాపకానం అకుసలానం ధమ్మానం అనుప్పాదాయ ఛన్దం జనేతి వాయమతి వీరియం ఆరభతి చిత్తం పగ్గణ్హాతి పదహతి, ఉప్పన్నానం పాపకానం అకుసలానం ధమ్మానం పహానాయ ఛన్దం జనేతి వాయమతి వీరియం ఆరభతి చిత్తం పగ్గణ్హాతి పదహతి, అనుప్పన్నానం కుసలానం ధమ్మానం ఉప్పాదాయ ఛన్దం జనేతి వాయమతి వీరియం ఆరభతి చిత్తం పగ్గణ్హాతి పదహతి, ఉప్పన్నానం కుసలానం ధమ్మానం ఠితియా అసమ్మోసాయ భియ్యోభావాయ వేపుల్లాయ భావనాయ పారిపూరియా ఛన్దం జనేతి వాయమతి వీరియం ఆరభతి చిత్తం పగ్గణ్హాతి పదహతీ”తి ఏవమాదినా భగవతా సమ్మప్పధానా విత్థారతో విభజిత్వా దేసితా.

ఇద్ధిపాదవిభఙ్గ

పుచ్ఛా – నవమే పన ఆవుసో ఇద్ధిపాదవిభఙ్గే భగవతా కథం ఇద్ధిపాదా విత్థారతో విభజిత్వా దేసితా.

విస్సజ్జనా – నవమే భన్తే ఇద్ధిపాదవిభఙ్గే "చత్తారో ఇద్ధిపాదా ఇధ భిక్ఖు ఛన్దసమాధిపధానసఙ్ఖారసమన్నాగతం ఇద్ధిపాదం భావేతి...పే.... వీమంసాసమాధిపధానసఙ్ఖారసమన్నాగతం ఇద్ధిపాదం భావేతీ"తి ఏవమాదినా తీహి మహానయేహి భగవతా ఇద్ధిపాదా విత్థారతో విభజిత్వా దేసితా.

బోజ్ఝఙ్గవిభఙ్గ

పుచ్ఛా – అభిధమ్మపిటకే ఆవుసో విభఙ్గప్పకరణే దసమే బోజ్ఝఙ్గవిభఙ్గే భగవతా కథం బోజ్ఝఙ్గా విత్థారతో విభజిత్వా దేసితా.

విస్సజ్జనా – దసమే భన్తే బోజ్ఝఙ్గవిభఙ్గే "సత్త బోజ్ఝఙ్గా సతిసమ్బోజ్ఝఙ్గో ధమ్మవిచయసమ్బోజ్ఝఙ్గో వీరియసమ్బోజ్ఝఙ్గో పీతిసమ్బోజ్ఝఙ్గో పస్సద్ధిసమ్బోజ్ఝఙ్గో సమాధిసమ్బోజ్ఝఙ్గో ఉపేక్ఖాసమ్బోజ్ఝఙ్గో. తత్థ కతమో సతిసమ్బోజ్ఝఙ్గో, ఇధ భిక్ఖు సతిమా హోతి పరమేన సతినేపక్కేన సమన్నాగతో చిరకతమ్పి చిరభాసితమ్పి సరితా హోతి అనుస్సరితా, అయం వుచ్చతి సతిసమ్బోజ్ఝఙ్గో"తి ఏవమాదినా భగవతా సుత్తన్తభాజనీయఅభిధమ్మభాజనీయపఞ్హాపుచ్ఛకసఙ్ఖాతేహి తీహి నయేహి బోజ్ఝఙ్గా విత్థారతో విభజిత్వా దేసితా.

మగ్గఙ్గవిభఙ్గ

పుచ్ఛా – ఏకాదసమే పన ఆవుసో మగ్గఙ్గవిభఙ్గే భగవతా కథం మగ్గఙ్గా విత్థారతో విభజిత్వా దేసితా.

విస్సజ్జనా – ఏకాదసమే భన్తే మగ్గఙ్గవిభఙ్గే "అరియో అట్ఠఙ్గికో మగ్గో. సేయ్యథిదం, సమ్మాదిట్ఠి సమ్మాసఙ్కప్పో సమ్మావాచా సమ్మాకమ్మన్తో సమ్మాఆజీవో సమ్మావాయామో సమ్మాసతి సమ్మాసమాధీ"తి ఏవమాదినా భగవతా సుత్తన్తభాజనీయఅభిధమ్మభాజనీయపఞ్హాపుచ్ఛకసఙ్ఖాతేహి తీహి మహానయేహి మగ్గఙ్గా విత్థారతో విభజిత్వా దేసితా.

ఝానవిభఙ్గ

పుచ్ఛా – ద్వాదసమో పన ఆవుసో ఝానవిభఙ్గో భగవతా కథం విత్థారేన విభజిత్వా దేసితో.

విస్సజ్జనా – ద్వాదసమో భన్తే ఝానవిభఙ్గో "ఇధ భిక్ఖు పాతిమోక్ఖసంవరసంవుతో విహరతి ఆచారగోచరసమ్పన్నో అణుమత్తేసు వజ్జేసు భయదస్సావీ సమాదాయ సిక్ఖతి సిక్ఖాపదేసు ఇన్ద్రియేసు గుత్తద్వారో భోజనే మత్తఞ్ఞూ పుబ్బరత్తాపరరత్తం జాగరియానుయోగమనుయుత్తో"తి ఏవమాదినా భగవతా విత్థారతో విభజిత్వా దేసితో.

అప్పమఞ్ఞావిభఙ్గ

పుచ్ఛా – తేరసమే పన ఆవుసో అప్పమఞ్ఞావిభఙ్గే భగవతా కథం అప్పమఞ్ఞాయో విత్థారతో విభజిత్వా దేసితా.

విస్సజ్జనా – తేరసమే భన్తే అప్పమఞ్ఞావిభఙ్గే "చతస్సో అప్పమఞ్ఞాయో ఇధ భిక్ఖు మేత్తాసహగతేన చేతసా ఏకం దిసం ఫరిత్వా విహరతి, తథా దుతియం. తథా తతియం. తథా చతుత్థం. ఇతి ఉద్ధమధో తిరియం సబ్బధి సబ్బత్తతాయ సబ్బావన్తం లోకం మేత్తాసహగతేన చేతసా విపులేన మహగ్గతేన అప్పమాణేన అవేరేన అబ్యాపజ్జేన ఫరిత్వా విహరతీ"తి

ఏవమాదినా భగవతా సుత్తన్తభాజనీయఅభిధమ్మభాజనీయపఞ్హాపుచ్ఛకసఙ్ఖాతేహి తీహి మహానయేహి అప్పమఞ్ఞాయో విత్థారతో విభజిత్వా దేసితా.

సిక్ఖాపదవిభఙ్గ

పుచ్ఛా – అభిధమ్మపిటకే ఆవుసో విభఙ్గప్పకరణే చుద్దసమే సిక్ఖాపదవిభఙ్గే భగవతా కథం సిక్ఖాపదాని విత్థారతో విభజిత్వా దేసితాని.

విస్సజ్జనా – చుద్దసమే భన్తే సిక్ఖాపదవిభఙ్గే "పఞ్చ సిక్ఖాపదాని పాణాతిపాతా వేరమణీ సిక్ఖాపదం, అదిన్నాదానా వేరమణీ సిక్ఖాపదం, కామేసుమిచ్ఛాచారా వేరమణీ సిక్ఖాపదం, ముసావాదా వేరమణీ సిక్ఖాపదం, సురామేరయమజ్జపమాదట్ఠానా వేరమణీ సిక్ఖాపదం. తత్థ కతమం పాణాతిపాతా వేరమణీ సిక్ఖాపదం, యస్మిం సమయే కామావచరం కుసలం చిత్తం ఉప్పన్నం హోతి సోమనస్ససహగతం ఞాణసమ్పయుత్తం పాణాతిపాతా విరమన్తస్సా"తి ఏవమాదినా అభిధమ్మభాజనీయపఞ్హాపుచ్ఛకసఙ్ఖాతేహి ద్వీహి మహానయేహి భగవతా సిక్ఖాపదాని విత్థారతో విభజిత్వా దేసితాని.

పటిసమ్భిదావిభఙ్గ

పుచ్ఛా – పన్నరసమే పన ఆవుసో పటిసమ్భిదావిభఙ్గే భగవతా కథం పటిసమ్భిదాయో విత్థారతో విభజిత్వా దేసితా.

విస్సజ్జనా – పన్నరసమే భన్తే పటిసమ్భిదావిభఙ్గే "చతస్సో పటిసమ్భిదా అత్థపటిసమ్భిదా ధమ్మపటిసమ్భిదా నిరుత్తిపటిసమ్భిదా పటిభానపటిసమ్భిదా. అత్థే ఞాణం అత్థపటిసమ్భిదా, ధమ్మే ఞాణం ధమ్మపటిసమ్భిదా, తత్ర ధమ్మనిరుత్తాభిలాపే ఞాణం నిరుత్తిపటిసమ్భిదా, ఞాణేసు ఞాణం పటిభానపటిసమ్భిదా"తి ఏవమాదినా భగవతా చతస్సో పటిసమ్భిదాయో సుత్తన్తభాజనీయఅభిధమ్మభాజనీయపఞ్హాపుచ్ఛకసఙ్ఖాతేహి తీహి మహానయేహి విత్థారతో విభజిత్వా దేసితా.

ఞాణవిభఙ్గ

పుచ్ఛా – సోళసమే పన ఆవుసో ఞాణవిభఙ్గే భగవతా కథం ఞాణాని విత్థారతో విభజిత్వా దేసితాని.

విస్సజ్జనా – సోళసమే భన్తే ఞాణవిభఙ్గే "ఏకవిధేన ఞాణవత్థు పఞ్చవిఞ్ఞాణా న హేతూ, అహేతుకా, హేతువిప్పయుత్తా, సప్పచ్చయా , సఙ్ఖతా, అరూపా, లోకియా, సాసవా"తి ఏవమాదినా ఏకకతో పట్ఠాయ యావ దసకా భగవతా ఞాణాని విత్థారతో విభజిత్వా దేసితాని.

ఖుద్దకవత్థువిభఙ్గ

పుచ్ఛా – అభిధమ్మపిటకే ఆవుసో విభఙ్గప్పకరణే సత్తరసమో ఖుద్దకవత్థువిభఙ్గో భగవతా కథం దేసితో.

విస్సజ్జనా – అభిధమ్మపిటకే భన్తే దుతియే విభఙ్గప్పకరణే సత్తరసమో ఖుద్దకవత్థువిభఙ్గో "జాతిమదో, గోత్తమదో, ఆరోగ్యమదో, యోబ్బనమదో, జీవితమదో"తి ఏవమాదినా ఏకకతో పట్ఠాయ యావ అట్ఠసతతణ్హావిచరితం భగవతా విత్థారతో విభజిత్వా దేసితో.

ధమ్మహదయవిభఙ్గ

పుచ్ఛా – తత్థ ఆవుసో అట్ఠారసమో ధమ్మహదయవిభఙ్గో భగవతా కథం విభజిత్వా దేసితో.

విస్సజ్జనా – అట్ఠారసమో భన్తే ధమ్మహదయవిభఙ్గో "కతి ఖన్ధా, కతి ఆయతనాని, కతి ధాతుయో, కతి సచ్చాని, కతి ఇన్ద్రియాని, కతి హేతూ, కతి ఆహారా, కతి ఫస్సా, కతి వేదనా, కతి సఞ్ఞా, కతి చేతనా, కతి చిత్తాని. పఞ్చక్ఖన్ధా, ద్వాదసాయతనాని, అట్ఠారస ధాతుయో, చత్తారి సచ్చాని, బావీసతిన్ద్రియాని, నవ హేతూ, చత్తారో ఆహారా, సత్త ఫస్సా, సత్త వేదనా, సత్త సఞ్ఞా, సత్త చేతనా, సత్త చిత్తానీ"తి ఏవమాదినా సబ్బసఙ్గాహకాదీహి దసహి వారేహి భగవతా విత్థారేన విభజిత్వా దేసితో.

పుచ్ఛా – కథఞ్చావుసో తత్థ భగవతా ఉప్పాదకకమ్మఆయుప్పమాణవారో విత్థారేన విభజిత్వా దేసితో.

విస్సజ్జనా – దానం దత్వా సీలం సమాదియిత్వా ఉపోసథకమ్మం కత్వా కత్థ ఉపపజ్జన్తి. దానం దత్వా, సీలం సమాదియిత్వా ఉపోసథకమ్మం కత్వా అప్పేకచ్చే ఖత్తియమహాసాలానం సహబ్యతం ఉపపజ్జన్తి, అప్పేకచ్చే బ్రాహ్మణమహాసాలానం, అప్పేకచ్చే గహపతిమహాసాలానం, అప్పేకచ్చే చాతుమహారాజికానం దేవానం, అప్పేకచ్చే తావతింసానం దేవానం, అప్పేకచ్చే యామానం దేవానం, అప్పేకచ్చే తుసితానం దేవానం సహబ్యతం ఉపపజ్జన్తీతి ఏవమాదినా భన్తే తత్థ భగవతా ఉప్పాదకకమ్మఆయుప్పమాణవారో విత్థారేన విభజిత్వా దేసితో.

ఉక్ఖిత్తా పుఞ్ఞతేజేన, కామరూపగతిం గతా;
భవగ్గతమ్పి సమ్పత్తా, పునాగచ్ఛన్తి దుగ్గతిం –

ధాతుకథా

పుచ్ఛా – తేనావుసో భగవతా అట్ఠారసహి బుద్ధధమ్మేహి సమన్నాగతేన అభిధమ్మే అట్ఠారసహి విభఙ్గేహి పటిమణ్డితం దుతియం విభఙ్గప్పకరణం దేసేత్వా తదనన్తరం ధాతుకథం నామ తతియం పకరణం కథం విభజిత్వా దేసితం.

విస్సజ్జనా – తతియం భన్తే ధాతుకథం నామ అభిధమ్మపిటకం "సఙ్గహో అసఙ్గహో, సఙ్గహితేన అసఙ్గహితం, అసఙ్గహితేన సఙ్గహితం, సఙ్గహితేన సఙ్గహితం, అసఙ్గహితేన అసఙ్గహితం. సమ్పయోగో విప్పయోగో, సమ్పయుత్తేన విప్పయుత్తం, విప్పయుత్తేన సమ్పయుత్తం, సమ్పయుత్తేన సమ్పయుత్తం, విప్పయుత్తేన విప్పయుత్తం. సఙ్గహితేన సమ్పయుత్తం విప్పయుత్తం, సమ్పయుత్తేన సఙ్గహితం అసఙ్గహితం, అసఙ్గహితేన సమ్పయుత్తం విప్పయుత్తం, విప్పయుత్తేన సఙ్గహితం అసఙ్గహిత"న్తి ఏవమాదినా పఞ్చ మాతికాయో పఠమం నిక్ఖిపిత్వా సఙ్గహాసఙ్గహాదీహి చుద్దసహి నయేహి భగవతా విత్థారతో విభజిత్వా దేసితం.

పుగ్గలపఞ్ఞత్తి

పుచ్ఛా – తేనావుసో భగవతా సబ్బధాతుకుసలేన అభిధమ్మపిటకే తతియం ధాతుకథాపకరణం దేసేత్వా తదనన్తరం చతుత్థం పుగ్గలపఞ్ఞత్తిప్పకరణం కథం విభజిత్వా దేసితం.

విస్సజ్జనా – అభిధమ్మపిటకే భన్తే చతుత్థం పుగ్గలపఞ్ఞత్తిప్పకరణం "ఛ పఞ్ఞత్తియో ఖన్ధపఞ్ఞత్తి ఆయతనపఞ్ఞత్తి ధాతుపఞ్ఞత్తి సచ్చపఞ్ఞత్తి ఇన్ద్రియపఞ్ఞత్తి పుగ్గలపఞ్ఞత్తి. కిత్తావతా ఖన్ధానం ఖన్ధపఞ్ఞత్తి, యావతా పఞ్చక్ఖన్ధా, రూపక్ఖన్ధో వేదనాక్ఖన్ధో సఞ్ఞాక్ఖన్ధో సఙ్ఖారక్ఖన్ధో విఞ్ఞాణక్ఖన్ధో. ఏత్తావతా ఖన్ధానం ఖన్ధపఞ్ఞత్తీ"తి ఏవమాదినా ఖన్ధాయతనధాతుసచ్చఇన్ద్రియపఞ్ఞత్తియో సంఖిత్తేన ఉద్దిసిత్వా పుగ్గలపఞ్ఞత్తిం చ ఏకకదుకతికచతుక్కపఞ్చకఛక్కసత్తకఅట్ఠకనవకదసకవసేన విత్థారతో విభజిత్వా భగవతా దేసితా.

కథావత్థు

పుచ్ఛా – తేనావుసో భగవతా సబ్బపరమత్థపఞ్ఞత్తిధమ్మకుసలేన అభిధమ్మపిటకే చతుత్థం పుగ్గలపఞ్ఞత్తిప్పకరణం దేసేత్వా తదనన్తరం పఞ్చమం కథావత్థుప్పకరణం కథం దేసితం.

విస్సజ్జనా – సబ్బపరమత్థపఞ్ఞత్తిధమ్మకుసలేన భన్తే భగవతా లోకే అగ్గపుగ్గలేన అభిధమ్మపిటకే చతుత్థం పుగ్గలపఞ్ఞత్తిప్పకరణం దేసేత్వా తదనన్తరం కథావత్థుదేసనాయ వారే సమ్పత్తే "అనాగతే మమ సావకో మోగ్గలిపుత్తతిస్సత్థేరో నామ ఉప్పన్నం సాసనమలం సోధేత్వా తతియసఙ్గీతిం కరోన్తో భిక్ఖుసఙ్ఘస్స మజ్ఝే నిసిన్నో సకవాదే పఞ్చ సుత్తసతాని పరవాదే పఞ్చాతి సుత్తసహస్సం సమోధానేత్వా, ఇమం పకరణం భాజేస్సతీ"తి తస్సోకాసం కరోన్తేన పుగ్గలవారే అట్ఠముఖా వాదయుత్తిం ఆదిం కత్వా సబ్బకథామగ్గేసు అసమ్పుణ్ణభాణవారత్థాయ తన్తియా మాతికా నిక్ఖేపమత్తేన పఞ్చమం కథావత్థుప్పకరణం సంఖేపతో దేసితం.

పుచ్ఛా – అధునా పాకటం పనావుసో విత్థారం కథావత్థుప్పకరణం కదా కేన కత్థ కథఞ్చ విత్థారతో విభజిత్వా దేసితం.

విస్సజ్జనా – తం ఖో భన్తే భగవతో నయముఖం నిస్సాయ ఆయస్మతా మహామోగ్గలిపుత్తతిస్సత్థేరేన తతియసంగీతికాలే పాటలిపుత్తే అసోకారామే సట్ఠిభిక్ఖుసతసహస్సానం సమాగమే భగవతా దిన్ననయవసేన తథాగతేన ఠపితమాతికం విభజన్తేన సకవాదే పఞ్చసుత్తసతాని పరవాదే పఞ్చాతి సుత్తసహస్సం ఆహరిత్వా ఇదం పరవాదమథనం అధునా పాకటం కథావత్థుప్పకరణం విత్థారతో విభజిత్వా దేసితం.

పుచ్ఛా – కతి ఆవుసో తత్థ కథాయో తేన ఆయస్మతా మహామోగ్గలిపుత్తతిస్సత్థేరేన విత్థారతో విభజిత్వా కథితా.

విస్సజ్జనా – తత్థ భన్తే వాచనామగ్గతో ద్వే చ సతాని సత్తవీసతి చ కథాయో ఆయస్మతా మహామోగ్గలిపుత్తతిస్సత్థేరేన విత్థారతో విభజిత్వా కథితా.

పుగ్గలకథా

పుచ్ఛా – కథఞ్చావుసో తత్థ పరమా పుగ్గలకథా ఆయస్మతా మహామోగ్గలిపుత్తతిస్సత్థేరేన విత్థారతో విభజిత్వా కథితా.

విస్సజ్జనా – పుగ్గలో ఉపలబ్భతి సచ్చికట్ఠపరమత్థేనాతి, ఆమన్తా. యో సచ్చికట్ఠో పరమత్థో, తతో సో పుగ్గలో ఉపలబ్భతి సచ్చికట్ఠపరమత్థేనాతి, న హేవం వత్తబ్బే. ఆజానాహి నిగ్గహం హఞ్చి పుగ్గలో ఉపలబ్భతి సచ్చికట్ఠపరమత్థేన, తేన వత రే వత్తబ్బే "యో సచ్చికట్ఠో పరమత్థో, తతో సో పుగ్గలో ఉపలబ్భతి సచ్చికట్ఠపరమత్థేనా"తి. యం తత్థ వదేసి "వత్తబ్బే ఖో 'పుగ్గలో ఉపలబ్భతి సచ్చికట్ఠపరమత్థేన', నో చ వత్తబ్బే 'యో సచ్చికట్ఠో పరమత్థో, తతో సో పుగ్గలో ఉపలబ్భతి సచ్చికట్ఠపరమత్థేనా"తి, మిచ్ఛాతి ఏవమాదినా భన్తే తత్థ పరమా పుగ్గలకథా పఞ్చ భాణవారమత్తాయ తన్తియా ఆయస్మతా మహామోగ్గలిపుత్తతిస్సత్థేరేన విత్థారతో విభజిత్వా కథితా.

అఞ్ఞాణకథా

పుచ్ఛా – అభిధమ్మపిటకే ఆవుసో కథావత్థుప్పకరణే దుతియవగ్గే దుతియా అఞ్ఞాణకథా ఆయస్మతా మహామోగ్గలిపుత్తతిస్సత్థేరేన కథం విత్థారతో విభజిత్వా కథితా.

విస్సజ్జనా – అభిధమ్మపిటకే భన్తే పఞ్చమే కథావత్థుప్పకరణే దుతియవగ్గే దుతియా అఞ్ఞాణకథా "అత్థి అరహతో అఞ్ఞాణన్తి, ఆమన్తా. అత్థి అరహతో అవిజ్జా అవిజ్జోఘో అవిజ్జాయోగో అవిజ్జానుసయో అవిజ్జాపరియుట్ఠానం అవిజ్జాసంయోజనం అవిజ్జానీవరణన్తి, న హేవం వత్తబ్బే. నత్థి అరహతో అవిజ్జా అవిజ్జోఘో అవిజ్జాయోగో అవిజ్జానుసయో అవిజ్జాపరియుట్ఠానం అవిజ్జాసంయోజనం అవిజ్జానివరణన్తి, ఆమన్తా. హఞ్చి నత్థి అరహతో అవిజ్జా అవిజ్జోఘో అవిజ్జాయోగో అవిజ్జానుసయో అవిజ్జాపరియుట్ఠానం అవిజ్జాసంయోజనం అవిజ్జానీవరణం, నో చ వత రే వత్తబ్బే "అత్థి అరహతో అఞ్ఞాణ"న్తి ఏవమాదినా ఆయస్మతా మహామోగ్గలిపుత్తతిస్సత్థేరేన విత్థారతో విభజిత్వా భాసితా.

అసఞ్ఞకథా

పుచ్ఛా – అభిధమ్మపిటకే ఆవుసో పఞ్చమే కథావత్థుప్పకరణే తతియవగ్గే ఏకాదసమా అసఞ్ఞకథా ఆయస్మతా మహామోగ్గలిపుత్తతిస్సత్థేరేన కథం విత్థారతో విభజిత్వా కథితా.

విస్సజ్జనా – అభిధమ్మపిటకే భన్తే పఞ్చమే కథావత్థుప్పకరణే తతియవగ్గే ఏకాదసమా అసఞ్ఞకథా "అసఞ్ఞసత్తేసు సఞ్ఞా అత్థీతి, ఆమన్తా. సఞ్ఞాభవో సఞ్ఞాగతి సఞ్ఞాసత్తావాసో సఞ్ఞాసంసారో సఞ్ఞాయోని సఞ్ఞత్తభావపటిలాభోతి, న హేవం వత్తబ్బే"తి ఏవమాదినా ఆయస్మతా మహామోగ్గలిపుత్తతిస్సత్థేరేన విత్థారతో విభజిత్వా కథితా.

అసఞ్ఞసత్తేసు సఞ్ఞా అత్థి.

సఞ్ఞాభవో సఞ్ఞాగతి సఞ్ఞాసత్తావాసో సఞ్ఞాసంసారో సఞ్ఞాయోని సఞ్ఞత్తభావపటిలాభో.

న హేవం వత్తబ్బే.

నను అసఞ్ఞభవో అసఞ్ఞగతి అసఞ్ఞసత్తావాసో అసఞ్ఞసంసారో అసఞ్ఞయోని అసఞ్ఞత్తభావపటిలాభో.

హఞ్చి అసఞ్ఞభవో అసఞ్ఞగతి అసఞ్ఞసత్తావాసో అసఞ్ఞసంసారో అసఞ్ఞయోని అసఞ్ఞత్తభావపటిలాభో, నో చ వత రే వత్తబ్బే అసఞ్ఞసత్తేసు సఞ్ఞా అత్థి.

అసఞ్ఞసత్తేసు సఞ్ఞా అత్థి.

పఞ్చవోకారభవో గతి సత్తావాసో సంసారో యోని అత్తభావపటిలాభో.

నను ఏకవోకారభవో గతి సత్తావాసో సంసారో యోని అత్తభావపటిలాభో.

హఞ్చి ఏకవోకారభవో గతి సత్తావాసో సంసారో యోని అత్తభావపటిలాభో, నో చ వత రే వత్తబ్బే అసఞ్ఞసత్తేసు సఞ్ఞా అత్థి.

ఛట్ఠవగ్గ

పథవీధాతుసనిదస్సనాతిఆదికథా

పుచ్ఛా – ఛట్ఠవగ్గే పన ఆవుసో అట్ఠమా పథవీధాతు సనిదస్సనాతిఆదికథా ఆయస్మతా మహామొగ్గలిపుత్తతిస్సత్థేరేన కథం విత్థారతో విభజిత్వా కథితా.

విస్సజ్జనా – ఛట్ఠవగ్గే భన్తే అట్ఠమా పథవీధాతు సనిదస్సనాతిఆదికథా “పథవీధాతు సనిదస్సనాతి ఆమన్తా. రూపం రూపాయతనం రూపధాతు నీలం పీతకం లోహితకం ఓదాతం చక్ఖువిఞ్ఞేయ్యం చక్ఖుస్మిం పటిహఞ్ఞతి చక్ఖుస్స ఆపాథం ఆగచ్ఛతీతి, న హేవం వత్తబ్బే”తి ఏవమాదినా ఆయస్మతా మహామొగ్గలి పుత్తతిస్సత్థేరేన విత్థారతో విభజిత్వా కథితా.

పథవీధాతు సనిదస్సనా.

చక్ఖుఞ్చ పటిచ్చ పథవీధాతుఞ్చ ఉప్పజ్జతి చక్ఖువిఞ్ఞాణం.

తేన హి న వత్తబ్బం చక్ఖుఞ్చ పటిచ్చ పథవీధాతుఞ్చ ఉప్పజ్జతి చక్ఖువిఞ్ఞాణం.

అన్తరాభవకథా

పుచ్ఛా – అభిధమ్మపిటకే ఆవుసో పఞ్చమే కథావత్థుప్పకరణే అట్ఠమవగ్గే దుతియా అన్తరాభవకథా ఆయస్మతా మహామొగ్గలిపుత్తతిస్సత్థేరేన కథం విత్థారతో విభజిత్వా కథితా.

విస్సజ్జనా – అభిధమ్మపిటకే భన్తే పఞ్చమే కథావత్థుప్పకరణే అట్ఠమవగ్గే దుతియా అన్తరాభవకథా “అత్థి అన్తరాభవోతి, ఆమన్తా. కామభవోతి, న హేవం వత్తబ్బే…పే… అత్థి అన్తరాభవోతి, ఆమన్తా. రూపభవోతి, న హేవం వత్తబ్బే…పే… అత్థి అన్తరాభవోతి, ఆమన్తా. అరూపభవోతి, న హేవం వత్తబ్బే”తి ఏవమాదినా ఆయస్మతా మహామొగ్గలిపుత్తతిస్సత్థేరేన విత్థారతో విభజిత్వా కథితా.

అత్థి అన్తరాభవో.

న హేవం వత్తబ్బే.

అత్థి అన్తరాభవో.

కామభవస్స చ రూపభవస్స చ అన్తరే అత్థి అన్తరాభవో.

న హేవం వత్తబ్బే.

రూపభవస్స చ అరూపభవస్స చ అన్తరే అత్థి అన్తరాభవో.

కామభవస్స చ రూపభవస్స చ అన్తరే నత్థి అన్తరాభవో.

హఞ్చి కామభవస్స చ రూపభవస్స చ అన్తరే నత్థి అన్తరాభవో, నో చ వత రే వత్తబ్బే అత్థి అన్తరాభవో.

సళాయతనుప్పత్తికథా

పుచ్ఛా – అభిధమ్మపిటకే ఆవుసో పఞ్చమే కథావత్థుప్పకరణే చుద్దసమవగ్గే దుతియా సళాయతనుప్పత్తికథా ఆయస్మతా మహామోగ్గలిపుత్తతిస్సత్థేరేన కథం విత్థారతో విభజిత్వా దేసితా.

విస్సజ్జనా – అభిధమ్మపిటకే భన్తే పఞ్చమే కథావత్థుప్పకరణే చుద్దసమేవగ్గే దుతియా సళాయతనుప్పత్తికథా "సళాయతనం అపుబ్బం అచరిమం మాతుకుచ్ఛిస్మిం సణ్ఠాతీతి, ఆమన్తా. సబ్బఙ్గపచ్చఙ్గీ అహీనిన్ద్రియో మాతుకుచ్ఛిస్మిం ఓక్కమతీతి, న హేవం వత్తబ్బే"తి ఏవమాదినా ఆయస్మతా మహామోగ్గలిపుత్తతిస్సత్థేరేన విత్థారతో విభజిత్వా కథితా.

సళాయతనం అపుబ్బం అచరిమం మాతుకుచ్ఛిస్మిం సణ్ఠాతి.

సబ్బఙ్గప్పచ్చఙ్గీ అహీనిన్ద్రియో మాతుకుచ్ఛిస్మిం ఓక్కమతి.

న హేవం వత్తబ్బే.

ఉపపత్తేసియేన చిత్తేన చక్ఖాయతనం సణ్ఠాతి.

ఉపపత్తేసియేన చిత్తేన హత్థా సణ్ఠన్తి, పాదా సణ్ఠన్తి, సీసం సణ్ఠాతి, కణ్ణో సణ్ఠాతి, నాసికా సణ్ఠాతి, ముఖం సణ్ఠాతి, దన్తా సణ్ఠన్తి.

న హేవం వత్తబ్బే.

పుచ్ఛా – తేనావుసో భగవతా యమకపాటిహీరావసానే తావతింసదేవలోకం గన్త్వా దససహస్సలోకధాతూహి ఆగమ్మ సన్నిసిన్నానం దేవానం అభిధమ్మదేసనం దేసేన్తేన పఠమం అభిధమ్మపిటకే పఞ్చప్పకరణాని దేసేత్వా తదనన్తరం ఛట్ఠం

యమకప్పకరణం దేసేన్తేన కతి యమకప్పకరణాని విభజిత్వా దేసితాని.

విస్సజ్జనా – భగవతా భన్తే యమస్స విసయాతీతేన యమకపాటిహీరావసానే తావతింసదేవలోకం గన్త్వా తత్థ దససహస్సలోకధాతూహి ఆగమ్మ సన్నిసిన్నానం దేవతానం అభిధమ్మపిటకం దేసేన్తేన అభిధమ్మపిటకే పూరిమాని పఞ్చప్పకరణాని దేసేత్వా తదనన్తరం ఛట్ఠం యమకప్పకరణం మూలయమకం ఖన్ధయమకం ఆయతనయమకం ధాతుయమకం సచ్చయమకం సఙ్ఖారయమకం అనుసయయమకం చిత్తయమకం ధమ్మయమకం ఇన్ద్రియయమకన్తి దస యమకప్పకరణాని విత్థారతో విభజిత్వా దేసితాని.

మూలయమక

పుచ్ఛా – కథఞ్చావుసో తత్థ భగవతా పఠమం మూలయమకం విత్థారతో విభజిత్వా దేసితం.

విస్సజ్జనా – యే కేచి కుసలా ధమ్మా, సబ్బే తే కుసలమూలా. యే వా పన కుసలమూలా, సబ్బే తే ధమ్మా కుసలా. యే కేచి కుసలా ధమ్మా, సబ్బే తే కుసలమూలేన ఏకమూలా. యే వా పన కుసలమూలేన ఏకమూలా, సబ్బే తే ధమ్మా కుసలా. యే కేచి కుసలమూలేన ఏకమూలా ధమ్మా, సబ్బే తే ధమ్మా కుసలమూలేన అఞ్ఞమఞ్ఞమూలా. యే వా పన కుసలమూలేన అఞ్ఞమఞ్ఞమూలా, సబ్బే తే ధమ్మా కుసలాతి ఏవమాదినా భన్తే తత్థ భగవతా పఠమం మూలయమకం బావీసతియా చ తికేహి దుకసతేన చ విత్థారతో విభజిత్వా దేసితం.

యే కేచి కుసలా ధమ్మా, సబ్బే తే కుసలమూలా.

యే కేచి కుసలా ధమ్మా, సబ్బే తే కుసలమూలాతి, తీణేవ కుసలమూలాని అవసేసా కుసలా ధమ్మా, న కుసలమూలా, యే వా పన కుసలమూలా, సబ్బే తే ధమ్మా కుసలాతి, ఆమన్తా –

ఖన్ధయమక

పుచ్ఛా – అభిధమ్మపిటకే ఆవుసో ఛట్ఠే యమకప్పకరణే దుతియం ఖన్ధయమకం భగవతా కథం విత్థారతో విభజిత్వా దేసితం.

విస్సజ్జనా – అభిధమ్మపిటకే భన్తే ఛట్ఠే యమకప్పకరణే దుతియం ఖన్ధయమకం "పఞ్చక్ఖన్ధా – రూపక్ఖన్ధో వేదనాక్ఖన్ధో సఞ్ఞాక్ఖన్ధో సఙ్ఖారక్ఖన్ధో విఞ్ఞాణక్ఖన్ధో. రూపం రూపక్ఖన్ధో, రూపక్ఖన్ధో రూపం. వేదనా వేదనాక్ఖన్ధో, వేదనాక్ఖన్ధో వేదనా. సఞ్ఞా సఞ్ఞాక్ఖన్ధో, సఞ్ఞాక్ఖన్ధో సఞ్ఞా. సఙ్ఖారా సఙ్ఖారక్ఖన్ధో, సఙ్ఖారక్ఖన్ధో సఙ్ఖారా. విఞ్ఞాణం విఞ్ఞాణక్ఖన్ధో, విఞ్ఞాణక్ఖన్ధో విఞ్ఞాణ"న్తి ఏవమాదినా భగవతా పణ్ణత్తివారపవత్తివారపరిఞ్ఞావారసఙ్ఖాతేహి తీహి వారేహి విత్థారతో విభజిత్వా దేసితం.

ఆయతనయమక

పుచ్ఛా – అభిధమ్మపిటకే ఆవుసో ఛట్ఠే యమకప్పకరణే తతియం ఆయతనయమకం భగవతా కథం విత్థారతో విభజిత్వా దేసితం.

విస్సజ్జనా – అభిధమ్మపిటకే భన్తే ఛట్ఠే యమకప్పకరణే తతియం ఆయతనయమకం "ద్వాదసాయతనాని – చక్ఖాయతనం సోతాయతనం ఘానాయతనం జివ్హాయతనం కాయాయతనం రూపాయతనం సద్దాయతనం గన్ధాయతనం రసాయతనం ఫోట్ఠబ్బాయతనం మనాయతనం ధమ్మాయతనం. చక్ఖు చక్ఖాయతనం, చక్ఖాయతనం చక్ఖు. సోతం సోతాయతనం, సోతాయతనం సోత"న్తి ఏవమాదినా పణ్ణత్తివారపవత్తివారపరిఞ్ఞావారసఙ్ఖాతేహి తీహి వారేహి భగవతా విత్థారతో విభజిత్వా దేసితం.

ధాతుయమక

పుచ్ఛా – అభిధమ్మపిటకే ఆవుసో ఛట్ఠే యమకప్పకరణే దససు యమకేసు చతుత్థం ధాతుయమకం భగవతా కథం విత్థారతో విభజిత్వా దేసితం.

విస్సజ్జనా – అభిధమ్మపిటకే భన్తే ఛట్ఠే యమకప్పకరణే దససు యమకేసు చతుత్థం ధాతుయమకం "అట్ఠారస ధాతుయో – చక్ఖుధాతు సోతధాతు ఘానధాతు జివ్హాధాతు కాయధాతు రూపధాతు సద్దధాతు గన్ధధాతు రసధాతు ఫోట్ఠబ్బధాతు చక్ఖువిఞ్ఞాణధాతు సోతవిఞ్ఞాణధాతు ఘానవిఞ్ఞాణధాతు జివ్హావిఞ్ఞాణధాతు కాయవిఞ్ఞాణధాతు మనోధాతు మనోవిఞ్ఞాణధాతు ధమ్మధాతూ"తి ఏవమాదినా భగవతా పణ్ణత్తివారపవత్తివారపరిఞ్ఞావారసఙ్ఖాతేహి తీహి మహావారేహి విత్థారతో విభజిత్వా దేసితం.

సచ్చయమక

పుచ్ఛా – అభిధమ్మపిటకే ఆవుసో ఛట్ఠే యమకప్పకరణే దససు యమకేసు పఞ్చమం సచ్చయమకం భగవతా కథం విత్థారతో విభజిత్వా దేసితం.

విస్సజ్జనా – అభిధమ్మపిటకే భన్తే ఛట్ఠే యమకప్పకరణే దససు యమకేసు పఞ్చమం సచ్చయమకం "చత్తారి సచ్చాని – దుక్ఖసచ్చం సముదయసచ్చం నిరోధసచ్చం మగ్గసచ్చం. దుక్ఖం దుక్ఖసచ్చం, దుక్ఖసచ్చం దుక్ఖం. సముదయో సముదయసచ్చం, సముదయసచ్చం సముదయో. నిరోధో నిరోధసచ్చం, నిరోధసచ్చం నిరోధో. మగ్గో మగ్గసచ్చం, మగ్గసచ్చం మగ్గో"తి ఏవమాదినా భగవతా విత్థారతో విభజిత్వా దేసితం.

సఙ్ఖారయమక

పుచ్ఛా – అభిధమ్మపిటకే ఆవుసో ఛట్ఠే యమకప్పకరణే దససు యమకేసు ఛట్ఠం సఙ్ఖారయమకం భగవతా కథం విత్థారతో విభజిత్వా దేసితం.

విస్సజ్జనా – అభిధమ్మపిటకే భన్తే ఛట్ఠే యమకప్పకరణే దససు యమకేసు ఛట్ఠం సఙ్ఖారయమకం "తయో సఙ్ఖారా – కాయసఙ్ఖారో వచీసఙ్ఖారో , చిత్తసఙ్ఖారో. అస్సాసపస్సాసా కాయసఙ్ఖారో, వితక్కవిచారా వచీసఙ్ఖారా, సఞ్ఞా చ వేదనా చ చిత్తసఙ్ఖారో ఠపేత్వా వితక్కవిచారే సబ్బేపి చిత్తసమ్పయుత్తకా ధమ్మా చిత్తసఙ్ఖారో"తి ఏవమాదినా భగవతా పణ్ణత్తివారపవత్తివారపరిఞ్ఞావారసఙ్ఖాతేహి తీహి మహావారేహి విత్థారతో విభజిత్వా దేసితం.

అనుసయయమక

పుచ్ఛా – అభిధమ్మపిటకే ఆవుసో ఛట్ఠే యమకప్పకరణే దససు యమకేసు సత్తమం అనుసయయమకం భగవతా కథం విత్థారతో విభజిత్వా దేసితం.

విస్సజ్జనా – అభిధమ్మపిటకే భన్తే ఛట్ఠే యమకప్పకరణే దససు యమకేసు సత్తమం అనుసయయమకం "సత్త అనుసయా – కామరాగానుసయో పటిఘానుసయో మానానుసయో దిట్ఠానుసయో విచికిచ్ఛానుసయో భవరాగానుసయో అవిజ్జానుసయో. కత్థ కామరాగానుసయో అనుసేతి, కామధాతుయా ద్వీసు వేదనాసు ఏత్థ కామరాగానుసయో అనుసేతీ"తి ఏవమాదినా భగవతా ఉప్పత్తిట్ఠానవార అనుసయవార సానుసయవార పజహనవార పరిఞ్ఞావార పహీనవార ఉప్పజ్జనవార ధాతువారసఙ్ఖాతేహి అట్ఠహి మహావారేహి విత్థారతో విభజిత్వా దేసితం.

చిత్తయమక

పుచ్ఛా – అభిధమ్మపిటకే ఆవుసో ఛట్ఠే యమకప్పకరణే దససు యమకేసు అట్ఠమం చిత్తయమకం భగవతా కథం విత్థారతో విభజిత్వా దేసితం.

విస్సజ్జనా – అభిధమ్మపిటకే భన్తే ఛట్ఠే యమకప్పకరణే దససు యమకేసు అట్ఠమం చిత్తయమకం "యస్స చిత్తం ఉప్పజ్జతి న నిరుజ్ఝతి, తస్స చిత్తం నిరుజ్ఝిస్సతి న ఉప్పజ్జిస్సతి. యస్స వా పన చిత్తం నిరుజ్ఝిస్సతి న ఉప్పజ్జిస్సతి, తస్స చిత్తం ఉప్పజ్జతి న నిరుజ్ఝతీ"తి ఏవమాదినా భగవతా సుద్ధచిత్తసామఞ్ఞసుత్తన్తచిత్తమిస్సకవిసేసఅభిధమ్మచిత్తమిస్సకవిసేస- సఙ్ఖాతేహి తీహి మహానయేతి విత్థారతో విభజిత్వా దేసితం.

ధమ్మయమక

పుచ్ఛా – అభిధమ్మపిటకే ఆవుసో ఛట్ఠే యమకప్పకరణే దససు యమకేసు నవమం ధమ్మయమకం భగవతా కథం విత్థారతో విభజిత్వా దేసితం.

విస్సజ్జనా – అభిధమ్మపిటకే భన్తే ఛట్ఠే యమకప్పకరణే దససు యమకేసు నవమం ధమ్మయమకం "కుసలా కుసలా ధమ్మా, కుసలా ధమ్మా కుసలా. అకుసలా అకుసలా ధమ్మా, అకుసలా ధమ్మా అకుసలా. అబ్యాకతా అబ్యాకతా ధమ్మా, అబ్యాకతా ధమ్మా అబ్యాకతా"తి ఏవమాదినా భగవతా పణ్ణత్తివారపవత్తివారపరిఞ్ఞావారసఙ్ఖాతేహి తీహి మహావారేహి విత్థారతో విభజిత్వా దేసితం.

ఇన్ద్రియయమక

పుచ్ఛా – అభిధమ్మపిటకే ఆవుసో ఛట్ఠే యమకప్పకరణే దససు యమకేసు దసమం ఇన్ద్రియయమకం భగవతా కథం విత్థారతో విభజిత్వా దేసితం.

విస్సజ్జనా – అభిధమ్మపిటకే భన్తే ఛట్ఠే యమకప్పకరణే దససు యమకేసు దసమం ఇన్ద్రియయమకం "బావీసతిన్ద్రియాని – చక్ఖున్ద్రియం సోతిన్ద్రియం ఘానిన్ద్రియం జివ్హిన్ద్రియం కాయిన్ద్రియం ఇత్థిన్ద్రియం పురిసిన్ద్రియం జీవితిన్ద్రియం మనిన్ద్రియం సుఖిన్ద్రియం దుక్ఖిన్ద్రియం సోమనస్సిన్ద్రియం దోమనస్సిన్ద్రియం ఉపేక్ఖిన్ద్రియం సద్ధిన్ద్రియం వీరియిన్ద్రియం సమాధిన్ద్రియం పఞ్ఞిన్ద్రియం అనఞ్ఞాతఞ్ఞస్సామీతిన్ద్రియం అఞ్ఞిన్ద్రియం అఞ్ఞాతావిన్ద్రియ"న్తి ఏవమాదినా భగవతా పణ్ణత్తివార పవత్తివార పరిఞ్ఞావారసఙ్ఖాతేహి తీహి మహావారేహి విత్థారతో విభజిత్వా దేసితం.

అతీతవార

పుచ్ఛా – అభిధమ్మపిటకే ఆవుసో ఇన్ద్రియయమకే తీసు మహావారేసు పవత్తివారే ఉప్పాదఅతీతవారో భగవతా కథం విత్థారేన విభజిత్వా దేసితో.

విస్సజ్జనా – అభిధమ్మపిటకే భన్తే ఇన్ద్రియయమకే తీసు మహావారేసు పవత్తివారే ఉప్పాదఅతీతవారో "యస్స చక్ఖున్ద్రియం ఉప్పజ్జిత్థ, తస్స సోతిన్ద్రియం, ఘానిన్ద్రియం, జివ్హిన్ద్రియం, కాయిన్ద్రియం, ఇత్థిన్ద్రియం, పురిసిన్ద్రియం, జీవితిన్ద్రియం, సోమనస్సిన్ద్రియం, ఉపేక్ఖిన్ద్రియం, సద్ధిన్ద్రియం, వీరియిన్ద్రియం, సతిన్ద్రియం, సమాధిన్ద్రియం, పఞ్ఞిన్ద్రియం, మనిన్ద్రియం, ఉప్పజ్జిత్థాతి, ఆమన్తా. యస్స వా పన మనిన్ద్రియం ఉప్పజ్జిత్థ, తస్స చక్ఖున్ద్రియం ఉప్పజ్జిత్థాతి, ఆమన్తా"తి ఏవమాదినా భగవతా విభజిత్వా దేసితో.

ఉప్పాదఅనాగతవార

పుచ్ఛా – అభిధమ్మపిటకే ఆవుసో ఇన్ద్రియయమకే తీసు మహావారేసు పవత్తివారే ఉప్పాదఅనాగతవారో భగవతా కథం విత్థారేన విభజిత్వా దేసితో.

విస్సజ్జనా – అభిధమ్మపిటకే భన్తే ఇన్ద్రియయమకే తీసు మహావారేసు పవత్తివారే ఉప్పాదఅనాగతవారో "యస్స చక్ఖున్ద్రియం ఉప్పజ్జిస్సతి, తస్స సోతిన్ద్రియం ఉప్పజ్జిస్సతీతి, ఆమన్తా. యస్స వా పన సోతిన్ద్రియం ఉప్పజ్జిస్సతి, తస్స చక్ఖున్ద్రియం ఉప్పజ్జిస్సతీ"తి ఆమన్తా. యస్స చక్ఖున్ద్రియం ఉప్పజ్జిస్సతి, తస్స ఘానిన్ద్రియం, జివ్హిన్ద్రియం, కాయిన్ద్రియం ఉప్పజ్జిస్సతీతి, యే రూపావచరం ఉపపజ్జిత్వా పరినిబ్బాయిస్సన్తి, తేసం చక్ఖున్ద్రియం ఉప్పజ్జిస్సతి, నో చ తేసం కాయిన్ద్రియం ఉప్పజ్జిస్సతి, ఇతరేసం తేసం చక్ఖున్ద్రియఞ్చ ఉప్పజ్జిస్సతి కాయిన్ద్రియఞ్చ ఉప్పజ్జిస్సతీ"తి ఏవమాదినా భగవతా విత్థారతో విభజిత్వా దేసితో.

యస్స చక్ఖున్ద్రియం ఉప్పజ్జిస్సతి, తస్స ఇత్థిన్ద్రియం ఉప్పజ్జిస్సతీతి. యే రూపావచరం ఉపపజ్జిత్వా పరినిబ్బాయిస్సన్తి, యే చ పురిసా ఏతేనేవ భావేన కతిచి భవే దస్సేత్వా పరినిబ్బాయిస్సన్తి తేసం చక్ఖున్ద్రియం ఉప్పజ్జిస్సతి, నో చ తేసం ఇత్థిన్ద్రియం ఉప్పజ్జిస్సతి, ఇతరేసం తేసం చక్ఖున్ద్రియఞ్చ ఉప్పజ్జిస్సతి ఇత్థిన్ద్రియఞ్చ ఉప్పజ్జిస్సతి.

యస్స చక్ఖున్ద్రియం ఉప్పజ్జిస్సతి, తస్స పురిసిన్ద్రియం ఉప్పజ్జిస్సతీతి, యే రూపావచరం ఉపపజ్జిత్వా పరినిబ్బాయిస్సన్తి, యా చ ఇత్థియో ఏతేనేవ భావేన కతిచి భవే దస్సేత్వా పరినిబ్బాయిస్సన్తి, తేసం చక్ఖున్ద్రియం

ఉప్పజ్జిస్సతి, నో చ తేసం పురిసిన్ద్రియం ఉప్పజ్జిస్సతి. ఇతరేసం తేసం చక్ఖున్ద్రియఞ్చ ఉప్పజ్జిస్సతి పురిసిన్ద్రియఞ్చ ఉప్పజ్జిస్సతి.

యస్స ఇత్థిన్ద్రియం ఉప్పజ్జిస్సతి, తస్స పురిసిన్ద్రియం ఉప్పజ్జిస్సతీతి, యా ఇత్థియో ఏతేనేవ భావేన కతిచి భవే దస్సేత్వా పరినిబ్బాయిస్సన్తి, తాసం ఇత్థిన్ద్రియం ఉప్పజ్జిస్సతి, నో చ తాసం పురిసిన్ద్రియం ఉప్పజ్జిస్సతి. ఇతరేసం తేసం ఇత్థిన్ద్రియఞ్చ ఉప్పజ్జిస్సతి పురిసిన్ద్రియఞ్చ ఉప్పజ్జిస్సతి.

పట్ఠాన

పుచ్ఛా – తేనావుసో భగవతా జానతా పస్సతా అరహతా సమ్మాసమ్బుద్ధేన అభిసమ్బుద్ధకాలతో సత్తమవస్సే మనుస్సలోకే యమకపాటిహీరం దస్సేత్వా తదనన్తరం తావతింసదేవలోకం గన్త్వా తత్థ పణ్డుకమ్బలసిలాయం సన్నిసీదిత్వా దసహి చక్కవాళసహస్సేహి ఆగమ్మ సన్నిసిన్నానం దేవానం అభిధమ్మదేసనం దేసేన్తేన యావ యమకప్పకరణా పురిమాని ఛ అభిధమ్మప్పకరణాని దేసేత్వా తదనన్తరం కింనామ పకరణం దేసితం.

విస్సజ్జనా – తేన భన్తే భగవతా జానతా పస్సతా అరహతా సమ్మాసమ్బుద్ధేన అభిసమ్బుద్ధకాలతో సత్తమే వస్సే మనుస్సలోకే సావత్థియం కణ్డమ్బమూలే యమకపాటిహీరం దస్సేత్వా తదనన్తరం తావతింసదేవలోకం గన్త్వా తత్థ పణ్డుకమ్బలసిలాయం సన్నిపతిత్వా దసహి చక్కవాళసహస్సేహి ఆగమ్మ సన్నిసిన్నానం దేవానం అభిధమ్మదేసనం దేసేన్తేన పురిమాని ఛ అభిధమ్మప్పకరణాని దేసేత్వా తదనన్తరం అనన్తనయసమన్తపట్ఠానం నామ సత్తమం మహాపకరణం దేసితం.

పుచ్ఛా – తం పనేతం ఆవుసో పట్ఠానం కేనట్ఠేన పట్ఠానన్తి వుచ్చతి.

విస్సజ్జనా – తం పనేతం భన్తే పట్ఠానం నానప్పకారపచ్చయట్ఠేన విభజనట్ఠేన పట్ఠితట్ఠేన చ పట్ఠానన్తి వుచ్చతి.

పుచ్ఛా – తఞ్చావుసో భగవతా పట్ఠానమహాపకరణం దేసేన్తేన కతిహి వారేహి విభజిత్వా దేసితం.

విస్సజ్జనా – తం ఖో భన్తే భగవతా పట్ఠానమహాపకరణం దేసేన్తేన మాతికానిక్ఖేపవారసఙ్ఖాతో పచ్చయుద్దేసో పచ్చయనిద్దేసో మహావారేతి ద్వీహి పరిచ్ఛేదవారేహి విభజిత్వా దేసితం.

పుచ్ఛా – తేసు ఆవుసో వారేసు పఠమే మాతికానిక్ఖేపవారే పచ్చయుద్దేసవారో భగవతా కథం దేసితో.

విస్సజ్జనా – తేసు భన్తే ద్వీసు పరిచ్ఛేదవారేసు పఠమే మాతికానిక్ఖేపవారే పచ్చయుద్దేసే హేతుపచ్చయో ఆరమ్మణపచ్చయో అధిపతిపచ్చయో అనన్తరపచ్చయో సమనన్తరపచ్చయో సహజాతపచ్చయో అఞ్ఞమఞ్ఞపచ్చయో నిస్సయపచ్చయో…పే.… అవిగతపచ్చయో”తి. ఏవం ఖో భన్తే భగవతా విభజిత్వా దేసితో.

పుచ్ఛా – తదనన్తరం పన ఆవుసో పచ్చయనిద్దేసవారో భగవతా కథం విభజిత్వా దేసితో.

విస్సజ్జనా – తదనన్తరం పన భన్తే పచ్చయనిద్దేసవారో "హేతుపచ్చయోతి – హేతూ హేతుసమ్పయుత్తకానం ధమ్మానం తంసముట్ఠానానఞ్చ రూపానం హేతుపచ్చయేన పచ్చయో. ఆరమ్మణపచ్చయోతి – రూపారమ్మణం చక్ఖువిఞ్ఞాణధాతుయా తంసమ్పయుత్తకానఞ్చ ధమ్మానం ఆరమ్మణపచ్చయేన పచ్చయో. సద్దాయతనం సోతవిఞ్ఞాణధాతుయా.... గన్ధాయతనం ఘానవిఞ్ఞాణధాతుయా.... రసాయతనం జివ్హావిఞ్ఞాణధాతుయా.... ఫోట్ఠబ్బాయతనం కాయవిఞ్ఞాణధాతుయా తంసమ్పయుత్తకానఞ్చ ధమ్మానం ఆరమ్మణపచ్చయేన పచ్చయో. రూపాయతనం సద్దాయతనం గన్ధాయతనం రసాయతనం ఫోట్ఠబ్బాయతనం మనోధాతుయా తంసమ్పయుత్తకానఞ్చ ధమ్మానం ఆరమ్మణపచ్చయేన పచ్చయో. సబ్బే ధమ్మా మనోవిఞ్ఞాణధాతుయా తంసమ్పయుత్తకానఞ్చ ధమ్మానం ఆరమ్మణపచ్చయేన పచ్చయో. యం యం ధమ్మం ఆరబ్భ యే యే ధమ్మా ఉప్పజ్జన్తి చిత్తచేతసికా ధమ్మా, తే తే ధమ్మా తేసం తేసం ధమ్మానం ఆరమ్మణపచ్చయేన పచ్చయో"తి ఏవమాదినా భగవతా విభజిత్వా దేసితో.

పుచ్ఛా – తేనావుసో...పే.... సమ్మాసమ్బుద్ధేన అభిధమ్మపిటకే సత్తమే మహాపకరణే ద్వీసు పధానవారేసు దుతియే మహావారే కతి ఠానాని విభజిత్వా దేసితాని.

విస్సజ్జనా – అభిధమ్మపిటకే భన్తే సత్తసు పకరణేసు సత్తమే అనన్తనయసమన్తపట్ఠానే మహాపకరణే ద్వీసు పధానపరిచ్ఛేదవారేసు దుతియే మహావారే ధమ్మానులోమే ఛ పట్ఠానాని, తథా ధమ్మపచ్చనీయే ధమ్మానులోమపచ్చనీయే ధమ్మపచ్చనీయానులోమేతి చతువీసతి పట్ఠానాని భగవతా విభజిత్వా దేసితాని.

ధమ్మానులోమ తికపట్ఠాన

పుచ్ఛా – తేసుపి ఆవుసో చతువీసతియా పట్ఠానేసు పఠమే ధమ్మానులోమతికపట్ఠానే ద్వావీసతితికా భగవతా కతిహి వారేహి విభజిత్వా దేసితా.

విస్సజ్జనా – తేసు భన్తే చతువీసతియా మహాపట్ఠానేసు పఠమే ధమ్మానులోమతికపట్ఠానే ద్వావీసతితికా పటిచ్చవారో సహజాతవారో పచ్చయవారో నిస్సయవారో సంసట్ఠవారో సమ్పయుత్తవారో పఞ్హావారోతి సత్తహి సత్తహి వారేహి విభజిత్వా భగవతా దేసితా.

కుసలతిక పటిచ్చవార

పుచ్ఛా – తేసు చావుసో ద్వావీసతియా తికేసు పఠమే కుసలత్తికే సత్తసు మహావారేసు పఠమో పటిచ్చమహావారో భగవతా కథం విభజిత్వా దేసితో.

విస్సజ్జనా – తేసు భన్తే ద్వావీసతియా తికేసు పఠమే కుసలత్తికే సత్తసు మహావారేసు పఠమో పటిచ్చమహావారో సియా కుసలం ధమ్మం పటిచ్చ కుసలో ధమ్మో ఉప్పజ్జేయ్య హేతుపచ్చయా. సియా కుసలం ధమ్మం పటిచ్చ అకుసలో ధమ్మో ఉప్పజ్జేయ్య హేతుపచ్చయా. సియా కుసలం ధమ్మం పటిచ్చ అబ్యాకతో ధమ్మో ఉప్పజ్జేయ్య హేతుపచ్చయా. సియా కుసలం ధమ్మం పటిచ్చ కుసలా చ అబ్యాకతా చ ధమ్మా ఉప్పజ్జేయ్యుం హేతుపచ్చయా. సియా కుసలం ధమ్మం పటిచ్చ అకుసలో చ అబ్యాకతో చ ధమ్మా ఉప్పజ్జేయ్యుం హేతుపచ్చయా. సియా కుసలం ధమ్మం పటిచ్చ కుసలో చ

అకుసలో చ ధమ్మా ఉప్పజ్జేయ్యుం హేతుపచ్చయా. సియా కుసలం ధమ్మం పటిచ్చ కుసలో చ అకుసలో చ అబ్యాకతో చ ధమ్మా ఉప్పజ్జేయ్యుం హేతుపచ్చయా”తి ఏవమాదినా పుచ్ఛావారేన చ. “కుసలం ధమ్మం పటిచ్చ కుసలో ధమ్మో ఉప్పజ్జతి హేతుపచ్చయా. కుసలం ఏకం ఖన్ధం పటిచ్చ తయో ఖన్ధా, తయో ఖన్ధే పటిచ్చ ఏకో ఖన్ధో, ద్వే ఖన్ధే పటిచ్చ ద్వే ఖన్ధా. కుసలం ధమ్మం పటిచ్చ అబ్యాకతో ధమ్మో ఉప్పజ్జతి హేతుపచ్చయా. కుసలే ఖన్ధే పటిచ్చ చిత్తసముట్ఠానం రూపం. కుసలం ధమ్మం పటిచ్చ కుసలో చ అబ్యాకతో చ ధమ్మా ఉప్పజ్జన్తి హేతుపచ్చయా. కుసలం ఏకం ఖన్ధం పటిచ్చ తయో ఖన్ధా చిత్తసముట్ఠానఞ్చ రూపం, తయో ఖన్ధే పటిచ్చ ఏకో ఖన్ధో చిత్తసముట్ఠానఞ్చ రూపం, ద్వే ఖన్ధే పటిచ్చ ద్వే ఖన్ధా చిత్తసముట్ఠానఞ్చ రూప”న్తి ఏవమాదినా విస్సజ్జనా విస్సజ్జనావారేన చ. “హేతుయా నవ, ఆరమ్మణే తీణి, అధిపతియా నవ, అనన్తరే సమనన్తరే తీణి, సహజాతే నవ, అఞ్ఞమఞ్ఞే తీణి, నిస్సయే నవ, ఉపనిస్సయే తీణి, పురేజాతే తీణి, ఆసేవనే తీణి, కమ్మే నవ, విపాకే ఏకం, ఆహారే ఝానే ఇన్ద్రియే మగ్గే నవ, సమ్పయుత్తే తీణి, విప్పయుత్తే అత్థియా నవ, నత్థియా విగతే తీణి, అవిగతే నవా”తి ఏవమాదినా సఙ్ఖ్యావారేన చ భగవతా విత్థారతో విభజిత్వా దేసితో.

సియా కుసలం ధమ్మం పటిచ్చ కుసలో ధమ్మో ఉప్పజ్జేయ్య హేతుపచ్చయా.

కుసలతిక సహజాతవార

పుచ్ఛా – తేనావుసో భగవతా...పే.... సమ్మాసమ్బుద్ధేన అభిధమ్మపిటకే మహాపకరణే చతువీసతియా పట్ఠానేసు పఠమే ధమ్మానులోమతికపట్ఠానే ద్వావీసతియా తికేసు పఠమే కుసలత్తికే సత్తసు మహావారేసు దుతియో సహజాతవారో కథం విత్థారేన విభజిత్వా దేసితో.

విస్సజ్జనా – అభిధమ్మపిటకే భన్తే అనన్తనయపట్ఠానే మహాపకరణే చతువీసతియా పట్ఠానేసు పఠమే ధమ్మానులోమతికపట్ఠానే ద్వావీసతియా తికేసు పఠమే కుసలత్తికే సత్తసు మహావారేసు దుతియో సహజాతావారో “కుసలం ధమ్మం సహజాతో కుసలో ధమ్మో ఉప్పజ్జతి హేతుపచ్చయా, కుసలం ఏకం ఖన్ధం సహజాతా తయో ఖన్ధా, తయో ఖన్ధే సహజాతో ఏకో ఖన్ధో, ద్వే ఖన్ధే సహజాతా ద్వే ఖన్ధా. కుసలం ధమ్మం సహజాతో అబ్యాకతో ధమ్మో ఉప్పజ్జతి హేతుపచ్చయా, కుసలే ఖన్ధే సహజాతం చిత్తసముట్ఠానం రూపం. కుసలం ధమ్మం సహజాతో కుసలో చ అబ్యాకతో చ ధమ్మా ఉప్పజ్జన్తి హేతుపచ్చయా, కుసలం ఏకం ఖన్ధం సహజాతా తయో ఖన్ధా చిత్తసముట్ఠానఞ్చ రూపం, తయో ఖన్ధే సహజాతో ఏకో ఖన్ధో చిత్తసముట్ఠానఞ్చ రూపం, ద్వే ఖన్ధే చిత్తసముట్ఠానఞ్చ రూప”న్తి ఏవమాదినా విస్సజ్జనావారేన చ. హేతుయా నవ, ఆరమ్మణే తీణి, అధిపతియా నవ, అనన్తరే సమనన్తరే తీణీ”తి ఏవమాదినా సఙ్ఖ్యావారేన చ వాచనామగ్గతో ద్వీహి వారేహి పటిమణ్డిత్వా భగవతా విత్థారతో విభజిత్వా దేసితో.

కుసలతిక పచ్చయవార

పుచ్ఛా – తేనావుసో భగవతా...పే.... సమ్మాసమ్బుద్ధేన పట్ఠానమహాపకరణే చతువీసతియా పట్ఠానేసు పఠమే ధమ్మానులోమతికపట్ఠానే ద్వావీసతియా తికేసు పఠమే కుసలత్తికే సత్తసు మహావారేసు తతియో పచ్చయవారో కథం విభజిత్వా విత్థారేన దేసితో.

విస్సజ్జనా – అభిధమ్మపిటకే భన్తే సత్తసు పకరణేసు సత్తమే అనన్తనయసమన్తపట్ఠానే మహాపకరణే చతువీసతియా పట్ఠానేసు పఠమే ధమ్మానులోమతికపట్ఠానే బావీసతియా తికేసు పఠమే కుసలత్తికే సత్తసు మహావారేసు తతియో పచ్చయవారో "సియా కుసలం ధమ్మం పచ్చయా కుసలో ధమ్మో ఉప్పజ్జేయ్య హేతుపచ్చయా, సియా కుసలం ధమ్మం పచ్చయా అకుసలో ధమ్మో ఉప్పజ్జేయ్య హేతుపచ్చయా, సియా కుసలం ధమ్మం పచ్చయా అబ్యాకతో ధమ్మో ఉప్పజ్జేయ్య హేతుపచ్చయా"తి ఏవమాదినా పుచ్ఛావారేన చ. "కుసలం ధమ్మం పచ్చయా కుసలో ధమ్మో ఉప్పజ్జతి హేతుపచ్చయా, కుసలం ఏకం ఖన్ధం పచ్చయా తయో ఖన్ధా, తయో ఖన్ధే పచ్చయా ఏకో ఖన్ధో, ద్వే ఖన్ధే పచ్చయా ద్వే ఖన్ధా"తి ఏవమాదినా విస్సజ్జనావారేన చ. "హేతుయా సత్తరస, ఆరమ్మణే సత్త, అధిపతియా సత్తరస, అనన్తరే సమనన్తరే సత్త, సహజాతే సత్తరస. అఞ్ఞమఞ్ఞే సత్తా"తి ఏవమాదినా సఙ్ఖ్యావారేన చ. పచ్చయానులోమ పచ్చయ పచ్చనియ పచ్చయానులోమ పచ్చనీయ పచ్చయ పచ్చనీయానులోమసఙ్ఖాతేహి చతూహి నయేహి విభజిత్వా భగవతా దేసితో.

కుసలం ధమ్మం పచ్చయా కుసలో ధమ్మో ఉప్పజ్జతి హేతుపచ్చయా. కుసలం ఏకం ఖన్ధం పచ్చయా తయో ఖన్ధా, తయో ఖన్ధే పచ్చయా ఏకో ఖన్ధో, ద్వే ఖన్ధే పచ్చయా ద్వే ఖన్ధా- ....

పఞ్హావార

పుచ్ఛా – తేనావుసో భగవతా...పే.... సమ్మాసమ్బుద్ధేన అభిధమ్మపిటకే సత్తసు మహాపకరణేసు సత్తమే పట్ఠానమహాపకరణే చతువీసతియా పట్ఠానేసు పఠమే ధమ్మానులోమతికపట్ఠానే ద్వావీసతియా తికేసు పఠమే కుసలత్తికే సత్తసు మహావారేసు సత్తమో పఞ్హావారో కథం విత్థారేన విభజిత్వా దేసితో.

విస్సజ్జనా – అభిధమ్మపిటకే భన్తే సత్తసు పకరణేసు సత్తమే అనన్తనయసమన్తపట్ఠానే మహాపకరణే చతువీసతియా పట్ఠానేసు పఠమే ధమ్మానులోమతికపట్ఠానే ద్వావీసతియా తికేసు పఠమే కుసలత్తికే సత్తసు మహావారేసు సత్తమో పఞ్హావారో "సియా కుసలో ధమ్మో కుసలస్స ధమ్మస్స హేతుపచ్చయేన పచ్చయో. సియా కుసలో ధమ్మో అకుసలస్స ధమ్మస్స హేతుపచ్చయేన పచ్చయో. సియా కుసలో ధమ్మో అబ్యాకతస్స ధమ్మస్స హేతుపచ్చయేన పచ్చయో"తి ఏవమాదినా పుచ్ఛావారేన చ. "కుసలో ధమ్మో కుసలస్స ధమ్మస్స హేతుపచ్చయేన పచ్చయో, కుసలా హేతూ సమ్పయుత్తకానం ఖన్ధానం హేతుపచ్చయేన పచ్చయో. కుసలో ధమ్మో అబ్యాకతస్స ధమ్మస్స హేతుపచ్చయేన పచ్చయో, కుసలా హేతూ చిత్తసముట్ఠానానం రూపానం హేతుపచ్చయేన పచ్చయో"తి ఏవమాదినా విస్సజ్జనావారేన చ "హేతుయా సత్త, ఆరమ్మణే నవ, అధిపతియా దస, అనన్తరే సమనన్తరే సత్త, సహజాతే నవ, అఞ్ఞమఞ్ఞే తీణి, నిస్సయే తేరస, ఉపనిస్సయే నవ, పురేజాతే పచ్ఛాజాతే ఆసేవనే తీణి, కమ్మే సత్త, విపాకే ఏకం. ఆహారే ఇన్ద్రియే ఝానే మగ్గే సత్త, సమ్పయుత్తే తీణి, విప్పయుత్తే పఞ్చ, అత్థియా తేరస, నత్థియా విగతే సత్త, అవిగతే తేరసా"తి ఏవమాదినా సఙ్ఖ్యావారేన చ పచ్చయానులోమపచ్చయపచ్చనీయపచ్చయానులోమపచ్చనీయపచ్చయపచ్చనీయానులోమసఙ్ఖాతేహి చతూహి నయేహి భగవతా విత్థారతో విభజిత్వా దేసితో.

కుసలో ధమ్మో కుసలస్స ధమ్మస్స హేతుపచ్చయేన పచ్చయో, కుసలా హేతూ సమ్పయుత్తకానం ఖన్ధానం హేతుపచ్చయేన పచ్చయో. కుసలో ధమ్మో అబ్యాకతస్స ధమ్మస్స హేతుపచ్చయేన పచ్చయో, కుసలా హేతూ చిత్తసముట్ఠానానం రూపానం హేతుపచ్చయేన పచ్చయో. కుసలో ధమ్మో కుసలస్స చ అబ్యాకతస్స చ ధమ్మస్స

హేతుపచ్చయేన పచ్చయో, కుసలా హేతూ సమ్పయుత్తకానం ఖన్ధానం చిత్తసముట్ఠానానఞ్చ రూపానం హేతుపచ్చయేన పచ్చయో ....

విస్సజ్జనావార

హేతుపచ్చయవిభఙ్గ

పుచ్ఛా – తేనావుసో భగవతా...పే॰... సమ్మాసమ్బుద్ధేన అభిధమ్మపిటకే సత్తసు పకరణేసు సత్తమే పట్ఠానమహాపకరణే చతువీసతియా పట్ఠానేసు పఠమే ధమ్మానులోమతికపట్ఠానే ద్వావీసతియా తికేసు పఠమే కుసలత్తికే సత్తసు మహావారేసు సత్తమే పఞ్హావారే పుచ్ఛావిస్సజ్జనాసఙ్ఖ్యావారసఙ్ఖాతేసు తీసు వారేసు విస్సజ్జనావారే హేతుపచ్చయవిభఙ్గో కథం విత్థారేన విభజిత్వా దేసితో.

విస్సజ్జనా – అభిధమ్మపిటకే భన్తే సత్తసు పకరణేసు సత్తమే అనన్తనయసమన్తపట్ఠానే మహాపకరణే చతువీసతియా పట్ఠానేసు పఠమే ధమ్మానులోమతికపట్ఠానే ద్వావీసతియా తికేసు పఠమే కుసలత్తికే సత్తసు మహావారేసు సత్తమే పఞ్హావారే పచ్చయానులోమపచ్చయపచ్చనీయ పచ్చయానులోమ పచ్చనీయపచ్చయ పచ్చయనీయానులోమసఙ్ఖాతేసు చతూసు నయేసు పఠమే పచ్చయానులోమనయే పుచ్ఛావారవిస్సజ్జనావారసఙ్ఖ్యావారసఙ్ఖాతేసు తీసుపి వారేసు దుతియే విస్సజ్జనావారే హేతుపచ్చయవిభఙ్గో "కుసలో ధమ్మో కుసలస్స ధమ్మస్స హేతుపచ్చయేన పచ్చయో, కుసలా హేతూ సమ్పయుత్తకానం ఖన్ధానం హేతుపచ్చయేన పచ్చయో. కుసలో ధమ్మో అబ్యాకతస్స ధమ్మస్స హేతుపచ్చయేన పచ్చయో. కుసలా హేతూ చిత్తసముట్ఠానానం రూపానం హేతుపచ్చయేన పచ్చయో. కుసలో ధమ్మో కుసలస్స చ అబ్యాకతస్స చ ధమ్మస్స హేతుపచ్చయేన పచ్చయో, కుసలా హేతూ సమ్పయుత్తకానం ఖన్ధానం చిత్తసముట్ఠానానఞ్చ రూపానం హేతుపచ్చయేన పచ్చయో"తి ఏవమాదినా భగవతా విత్థారతో విభజిత్వా దేసితో.

... "కుసలో ధమ్మో కుసలస్స ధమ్మస్స హేతుపచ్చయేన పచ్చయో, కుసలా హేతూ సమ్పయత్తకానం ఖన్ధానం హేతుపచ్చయేన పచ్చయో. కుసలో ధమ్మో అబ్యాకతస్స ధమ్మస్స హేతుపచ్చయేన పచ్చయో, కుసలా హేతూ చిత్తసముట్ఠానం రూపానం హేతుపచ్చయేన పచ్చయో. కుసలో ధమ్మో కుసలస్స చ అబ్యాకతస్స చ ధమ్మస్స హేతుపచ్చయేన పచ్చయో, కుసలా హేతూ సమ్పయుత్తకానం ఖన్ధానం చిత్తసముట్ఠానానఞ్చ రూపానం హేతుపచ్చయేన పచ్చయో".

ఆరమ్మణపచ్చయవిభఙ్గ

పుచ్ఛా – తేనావుసో...పే॰... సమ్మాసమ్బుద్ధేన అభిధమ్మపిటకే సత్తసు పకరణేసు సత్తమే పట్ఠానమహాపకరణే చతువీసతియా పట్ఠానేసు పఠమే ధమ్మానులోమతికపట్ఠానే ద్వావీసతియా తికేసు పఠమే కుసలత్తికే సత్తసు మహావారేసు సత్తమే పఞ్హావారే చతూసు నయేసు పఠమే పచ్చయానులోమనయే పుచ్ఛావిస్సజ్జనాసఙ్ఖ్యావారసఙ్ఖాతేసు తీసు వారేసు దుతియే విస్సజ్జనావారే హేతుపచ్చయవిభఙ్గాదీసు చతువీసతియా విభఙ్గేసు దుతియో ఆరమ్మణపచ్చయవిభఙ్గో కథం విత్థారేన విభజిత్వా దేసితో.

విస్సజ్జనా – అభిధమ్మపిటకే భన్తే సత్తసు పకరణేసు సత్తమే అనన్తనయసమన్తపట్ఠానే మహాపకరణే చతువీసతియా పట్ఠానేసు పఠమే ధమ్మానులోమతికపట్ఠానే ద్వావీసతియా తికేసు పఠమే కుసలత్తికే సత్తసు మహావారేసు సత్తమే పఞ్హావారే చతూసు నయేసు పఠమే పచ్చయానులోమనయే తీసు చ వారేసు దుతియే విభఙ్గవారే హేతుపచ్చయవిభఙ్గాదీసు చతువీసతియా విభఙ్గేసు దుతియో ఆరమ్మణపచ్చయవిభఙ్గో "కుసలో ధమ్మో కుసలస్స ధమ్మస్స ఆరమ్మణపచ్చయేన పచ్చయో, దానం దత్వా సీలం సమాదియిత్వా ఉపోసథకమ్మం కత్వా తం పచ్చవేక్ఖతి, పుబ్బే సుచిణ్ణాని పచ్చవేక్ఖతి, ఝానా వుట్ఠహిత్వా ఝానం పచ్చవేక్ఖతి, సేక్ఖా గోత్రభుం పచ్చవేక్ఖన్తి, వోదానం పచ్చవేక్ఖన్తి, సేక్ఖా మగ్గా వుట్ఠహిత్వా మగ్గం పచ్చవేక్ఖన్తి, సేక్ఖా వా పుథుజ్జనా వా కుసలం అనిచ్చతో దుక్ఖతో అనత్తతో విపస్సన్తి, చేతోపరియఞాణేన కుసలచిత్తసమఙ్గిస్స చిత్తం జానన్తి, ఆకాసానఞ్చాయతనకుసలం విఞ్ఞాణఞ్చాయతనకుసలస్స ఆరమ్మణపచ్చయేన పచ్చయో. ఆకిఞ్చఞ్ఞాయతనకుసలం నేవసఞ్ఞానాసఞ్ఞాయతనకుసలస్స ఆరమ్మణపచ్చయేన పచ్చయో. కుసలా ఖన్ధా ఇద్ధివిధఞాణస్స, చేతోపరియఞాణస్స, పుబ్బేనివాసానుస్సతిఞాణస్స, యథాకమ్మూపగఞాణస్స, అనాగతంసఞాణస్స ఆరమ్మణపచ్చయేన పచ్చయో"తి ఏవమాదినా భగవతా విత్థారతో విభజిత్వా దేసితో.

అధిపతిపచ్చయవిభఙ్గ

పుచ్ఛా – అభిధమ్మపిటకే ఆవుసో సత్తసు పకరణేసు సత్తమే పట్ఠానమహాపకరణే చతువీసతియా పట్ఠానేసు పఠమే ధమ్మానులోమతికపట్ఠానేసు బావీసతియా తికేసు పఠమే కుసలత్తికే సత్తసు మహావారేసు సత్తమే పఞ్హావారే చతూసు నయేసు పఠమే పచ్చయానులోమనయే పుచ్ఛావిస్సజ్జనాసఙ్ఖ్యాసఙ్ఖాతేసు తీసు వారేసు దుతియే విస్సజ్జనాసఙ్ఖాతే విభఙ్గవారే హేతుపచ్చయవిభఙ్గాదీసు చతువీసతియా విభఙ్గేసు తతియో అధిపతిపచ్చయవిభఙ్గో కథం విత్థారేన విభజిత్వా దేసితో.

విస్సజ్జనా – అభిధమ్మపిటకే భన్తే సత్తసు పకరణేసు సత్తమే అనన్తనయసమన్తపట్ఠానే మహాపకరణే చతువీసతియా పట్ఠానేసు పఠమే ధమ్మానులోమతికపట్ఠానే బావీసతియా తికేసు పఠమే కుసలత్తికే సత్తసు మహావారేసు సత్తమే పఞ్హావారే చతూసు నయేసు పఠమే పచ్చయానులోమనయే పుచ్ఛావిస్సజ్జనాసఙ్ఖ్యాసఙ్ఖాతేసు తీసు వారేసు దుతియే విస్సజ్జనాసఙ్ఖాతే విభఙ్గవారే హేతుపచ్చయవిభఙ్గాదీసు చతువీసతియా విభఙ్గేసు తతియో అధిపతిపచ్చయవిభఙ్గో "కుసలో ధమ్మో కుసలస్స ధమ్మస్స అధిపతిపచ్చయేన పచ్చయో. ఆరమ్మణాధిపతి, సహజాతాధిపతి. ఆరమ్మణాధిపతి–దానం దత్వా సీలం సమాదియిత్వా ఉపోసథకమ్మం కత్వా తం గరుం కత్వా పచ్చవేక్ఖతి. పుబ్బే సుచిణ్ణాని గరుం కత్వా పచ్చవేక్ఖతి, ఝానా వుట్ఠహిత్వా ఝానం గరుం కత్వా పచ్చవేక్ఖతి, సేక్ఖా గోత్రభుం గరుం కత్వా పచ్చవేక్ఖన్తి, వోదానం గరుం కత్వా పచ్చవేక్ఖన్తి, సేక్ఖా మగ్గా వుట్ఠహిత్వా మగ్గం గరుం కత్వా పచ్చవేక్ఖన్తి. సహజాతాధిపతి–కుసలాధిపతి సమ్పయుత్తకానం ఖన్ధానం అధిపతిపచ్చయేన పచ్చయో"తి ఏవమాదినా భగవతా విత్థారతో విభజిత్వా దేసితో.

అనన్తరపచ్చయవిభఙ్గ

పుచ్ఛా – తేనావుసో భగవతా...పే.... చతుత్థో అనన్తరపచ్చయవిభఙ్గో కథం విత్థారేన విభజిత్వా దేసితో.

విస్సజ్జనా – అభిధమ్మపిటకే భన్తే…పే… చతుత్థో అనన్తరపచ్చయవిభఙ్గో "కుసలో ధమ్మో కుసలస్స ధమ్మస్స అనన్తరపచ్చయేన పచ్చయో, పురిమా పురిమా కుసలా ఖన్ధా పచ్ఛిమానం పచ్ఛిమానం కుసలానం ఖన్ధానం అనన్తరపచ్చయేన పచ్చయో. అనులోమం గోత్రభుస్స, అనులోమం వోదానస్స, గోత్రభు మగ్గస్స, వోదానం మగ్గస్స అనన్తరపచ్చయేన పచ్చయో"తి ఏవమాదినా భగవతా విత్థారతో విభజిత్వా దేసితో.

సహజాతపచ్చయవిభఙ్గ

పుచ్ఛా – తేనావుసో…పే… ఛట్ఠో సహజాతపచ్చయవిభఙ్గో కథం విత్థారేన విభజిత్వా దేసితో.

విస్సజ్జనా – అభిధమ్మపిటకే భన్తే…పే… ఛట్ఠో సహజాతపచ్చయవిభఙ్గో "కుసలో ధమ్మో కుసలస్స ధమ్మస్స సహజాతపచ్చయేన పచ్చయో, కుసలో ఏకో ఖన్ధో తిణ్ణన్నం ఖన్ధానం సహజాతపచ్చయేన పచ్చయో, తయో ఖన్ధా ఏకస్స ఖన్ధస్స సహజాతపచ్చయేన పచ్చయో, ద్వే ద్విన్నం ఖన్ధానం సహజాతపచ్చయేన పచ్చయో. కుసలో ధమ్మో అబ్యాకతస్స ధమ్మస్స సహజాతపచ్చయేన పచ్చయో, కుసలా ఖన్ధా చిత్తసముట్ఠానానం రూపానం సహజాతపచ్చయేన పచ్చయో"తి ఏవమాదినా భగవతా విత్థారతో విభజిత్వా దేసితో.

ఉపనిస్సయపచ్చయవిభఙ్గ

పుచ్ఛా – తేనావుసో భగవతా…పే… నవమో ఉపనిస్సయపచ్చయవిభఙ్గో కథం విత్థారేన విభజిత్వా దేసితో.

విస్సజ్జనా – అభిధమ్మపిటకే భన్తే…పే… నవమో ఉపనిస్సయపచ్చయవిభఙ్గో "కుసలో ధమ్మో కుసలస్స ధమ్మస్స ఉపనిస్సయపచ్చయేన పచ్చయో. ఆరమ్మణూపనిస్సయో, అనన్తరూపనిస్సయో, పకతూపనిస్సయో.

ఆరమ్మణూపనిస్సయో–దానం దత్వా సీలం సమాదియిత్వా ఉపోసథకమ్మం కత్వా తం గరుం కత్వా పచ్చవేక్ఖతి…పే…

పకతూపనిస్సయో – సద్ధం ఉపనిస్సాయ దానం దేతి సీలం సమాదియతి ఉపోసథకమ్మం కరోతి, ఝానం ఉప్పాదేతి, విపస్సనం ఉప్పాదేతి, మగ్గం ఉప్పాదేతి, అభిఞ్ఞం ఉప్పాదేతి, సమాపత్తిం ఉప్పాదేతీ"తి ఏవమాదినా భగవతా విత్థారతో విభజిత్వా దేసితో.

పురేజాతపచ్చయవిభఙ్గ

పుచ్ఛా – తేనావుసో…పే… దసమో పురేజాతపచ్చయవిభఙ్గో కథం విత్థారేన విభజిత్వా దేసితో.

విస్సజ్జనా – అభిధమ్మపిటకే భన్తే…పే… దసమో పురేజాతపచ్చయవిభఙ్గో "అబ్యాకతో ధమ్మో అబ్యాకతస్స ధమ్మస్స పురేజాతపచ్చయేన పచ్చయో. ఆరమ్మణపురేజాతం, వత్థుపురేజాతం. ఆరమ్మణపురేజాతం–అరహా చక్ఖుం అనిచ్చతో దుక్ఖతో అనత్తతో విపస్సతి. ఘానం, జివ్హం, కాయం, రూపే, సద్దే, గన్ధే, రసే, ఫోట్ఠబ్బే, వత్థుం అనిచ్చతో దుక్ఖతో అనత్తతో విపస్సతి. దిబ్బేన చక్ఖునా రూపం పస్సతి, దిబ్బాయ సోతధాతుయా సద్దం సుణాతి, రూపాయతనం చక్ఖువిఞ్ఞాణస్స, సద్దాయతనం సోతవిఞ్ఞాణస్స, గన్ధాయతనం ఘానవిఞ్ఞాణస్స, రసాయతనం జివ్హావిఞ్ఞాణస్స, ఫోట్ఠబ్బాయతనం

కాయవిఞ్ఞాణస్స పురేజాతపచ్చయేన పచ్చయో. వత్థుపురేజాతం–చక్ఖాయతనం చక్ఖువిఞ్ఞాణస్స, సోతాయతనం సోతవిఞ్ఞాణస్స, ఘానాయతనం ఘానవిఞ్ఞాణస్స, జివ్హాయతనం జివ్హావిఞ్ఞాణస్స, కాయాయతనం కాయవిఞ్ఞాణస్స, వత్థు విపాకాబ్యాకతానం క్రియాబ్యాకతానం ఖన్ధానం పురేజాతపచ్చయేన పచ్చయో"తి ఏవమాదినా భగవతా విత్థారతో విభజిత్వా దేసితో.

కమ్మపచ్చయవిభఙ్గ

పుచ్ఛా – తేనావుసో భగవతా...పే.... తేరసమో కమ్మపచ్చయవిభఙ్గో కథం విత్థారేన విభజిత్వా దేసితో.

విస్సజ్జనా – అభిధమ్మపిటకే భన్తే...పే.... తేరసమో కమ్మపచ్చయవిభఙ్గో "కుసలో ధమ్మో కుసలస్స ధమ్మస్స కమ్మపచ్చయేన పచ్చయో, కుసలా చేతనా సమ్పయుత్తకానం ఖన్ధానం కమ్మపచ్చయేన పచ్చయో. కుసలో ధమ్మో అబ్యాకతస్స ధమ్మస్స కమ్మపచ్చయేన పచ్చయో. సహజాతా, నానాక్ఖణికా. సహజాతా–కుసలా చేతనా చిత్తసముట్ఠానానం రూపానం కమ్మపచ్చయేన పచ్చయో. నానాక్ఖణికా–కుసలా చేతనా విపాకానం ఖన్ధానం కటత్తా చ రూపానం కమ్మపచ్చయేన పచ్చయో. కుసలో ధమ్మో కుసలస్స చ అబ్యాకతస్స చ ధమ్మస్స కమ్మపచ్చయేన పచ్చయో. కుసలా చేతనా సమ్పయుత్తకానం ఖన్ధానం చిత్తసముట్ఠానానఞ్చ రూపానం కమ్మపచ్చయేన పచ్చయో"తి ఏవమాదినా భగవతా విత్థారతో విభజిత్వా దేసితో.

ఆహారపచ్చయవిభఙ్గ

పుచ్ఛా – తేనావుసో...పే.... పన్నరసమో ఆహారపచ్చయవిభఙ్గో కథం విత్థారేన విభజిత్వా దేసితో.

విస్సజ్జనా – అభిధమ్మపిటకే భన్తే...పే.... పన్నరసమో ఆహారపచ్చయవిభఙ్గో "కుసలో ధమ్మో కుసలస్స ధమ్మస్స ఆహారపచ్చయేన పచ్చయో. కుసలా ఆహారా సమ్పయుత్తకానం ఖన్ధానం ఆహారపచ్చయేన పచ్చయో. కుసలో ధమ్మో అబ్యాకతస్స ధమ్మస్స ఆహారపచ్చయేన పచ్చయో. కుసలా ఆహారా చిత్తసముట్ఠానానం రూపానం ఆహారపచ్చయేన పచ్చయో"తి ఏవమాదినా భగవతా విత్థారతో విభజిత్వా దేసితో.

ఇన్ద్రియపచ్చయవిభఙ్గ

పుచ్ఛా – తేనావుసో భగవతా...పే.... సోళసమో ఇన్ద్రియపచ్చయవిభఙ్గో కథం విత్థారేన విభజిత్వా దేసితో.

విస్సజ్జనా – అభిధమ్మపిటకే భన్తే...పే.... సోళసమో ఇన్ద్రియపచ్చయవిభఙ్గో "కుసలో ధమ్మో కుసలస్స ధమ్మస్స ఇన్ద్రియపచ్చయేన పచ్చయో, కుసలో ఇన్ద్రియా సమ్పయుత్తకానం ఖన్ధానం ఇన్ద్రియపచ్చయేన పచ్చయో. కుసలో ధమ్మో అబ్యాకతస్స ధమ్మస్స ఇన్ద్రియపచ్చయేన పచ్చయో, కుసలా ఇన్ద్రియా చిత్తసముట్ఠానానం రూపానం ఇన్ద్రియపచ్చయేన పచ్చయో"తి ఏవమాదినా భగవతా విత్థారతో విభజిత్వా దేసితో.

సఙ్ఖ్యావార

పుచ్ఛా – తేనావుసో...పే.... పుచ్ఛావిస్సజ్జనాసఙ్ఖ్యావారసఙ్ఖాతేసు తీసు వారేసు తతియో సఙ్ఖ్యావారో కథం విత్థారతో విభజిత్వా దేసితో.

విస్సజ్జనా – అభిధమ్మపిటకే భన్తే...పే.... తతియో సఙ్ఖ్యావారో "హేతుయా సత్త, ఆరమ్మణే నవ, అధిపతియా దస, అనన్తర సమనన్తరే సత్త, సహజాతే నవ, అఞ్ఞమఞ్ఞే తీణి, నిస్సయే తేరస, ఉపనిస్సయే నవ, పురేజాతే పచ్ఛాజాతే ఆసేవనే తీణి , కమ్మే సత్త, విపాకే ఏకం, ఆహారే ఇన్ద్రియే ఝానే మగ్గే సత్త, సమ్పయుత్తే తీణి, విప్పయుత్తే పఞ్చ, అత్థియా తేరస, నత్థియా విగతే సత్త, అవిగతే తేరసా"తి ఏవమాదినా భగవతా విత్థారతో విభజిత్వా దేసితో.

హేతు సహజాత నిస్సయ అత్థి అవిగతన్తి సత్త, హేతు సహజాత అఞ్ఞమఞ్ఞ నిస్సయ అత్థి అవిగతన్తి తీణి, హేతు సహజాత అఞ్ఞమఞ్ఞ నిస్సయ సమ్పయుత్త అత్థి అవిగతన్తి తీణి ...

వేదనాతిక పటిచ్చవార

పుచ్ఛా – తేనావుసో భగవతా...పే.... పఠమం కుసలత్తికం విత్థారతో విభజిత్వా తదనన్తరం అవసేసా వేదనాత్తికాదయో ఏకవీసతితికా కథం విత్థారతో విభజిత్వా దేసితా.

విస్సజ్జనా – అభిధమ్మపిటకే భన్తే...పే.... పఠమం కుసలత్తికం విత్థారతో విభజిత్వా తదనన్తరం అవసేసా వేదనాత్తికాదయో ఏకవీసతితికా "సుఖాయ వేదనాయ సమ్పయుత్తం ధమ్మం పటిచ్చ సుఖాయ వేదనాయ సమ్పయుత్తో ధమ్మో ఉప్పజ్జతి హేతుపచ్చయా. సుఖాయ వేదనాయ సమ్పయుత్తం ఏకం ఖన్ధం పటిచ్చ ద్వే ఖన్ధా, ద్వే ఖన్ధే పటిచ్చ ఏకో ఖన్ధో, పటిసన్ధిక్ఖణే సుఖాయ వేదనాయ సమ్పయుత్తం ఏకం ఖన్ధం పటిచ్చ ద్వే ఖన్ధా, ద్వే ఖన్ధే పటిచ్చ ఏకో ఖన్ధో"తి ఏవమాదినా చ. విపాకం ధమ్మం పటిచ్చ విపాకో ధమ్మో ఉప్పజ్జతి హేతుపచ్చయా. విపాకం ఏకం ఖన్ధం పటిచ్చ తయో ఖన్ధా, తయో ఖన్ధే పటిచ్చ ఏకో ఖన్ధో, ద్వే ఖన్ధే పటిచ్చ ద్వే ఖన్ధా, పటిసన్ధిక్ఖణే విపాకం ఏకం ఖన్ధం పటిచ్చ తయో ఖన్ధా, తయో ఖన్ధే పటిచ్చ ఏకో ఖన్ధో, ద్వే ఖన్ధే పటిచ్చ ద్వే ఖన్ధా. విపాకం ధమ్మం పటిచ్చ నేవవిపాకనవిపాకధమ్మధమ్మో ఉప్పజ్జతి హేతుపచ్చయా, విపాకే ఖన్ధే పటిచ్చ చిత్తసముట్ఠానరూపం, పటిసన్ధిక్ఖణే విపాకే ఖన్ధే పటిచ్చ కటత్తారూపం, ఖన్ధే పటిచ్చ వత్థూ"తి ఏవమాదినా చ ఏకేకస్మిం తికే సత్తహి సత్తహి మహావారేహి ఏకేకస్మిఞ్చ మహావారే చతూహి చతూహి నయేహి భగవతా విత్థారతో విభజిత్వా దేసితా.

దుకపట్ఠాన

పుచ్ఛా – తేనావుసో...పే.... తికపట్ఠానాదీసు ఛసు అన్తోగధపట్ఠానాదీసు పఠమం తికపట్ఠానం దేసేత్వా తదనన్తరం దుకపట్ఠానం కథం విత్థారతో విభజిత్వా దేసితం.

విస్సజ్జనా – అభిధమ్మపిటకే భన్తే...పే.... తికపట్ఠానాదీసు ఛసు అన్తోగధపట్ఠానాదీసు పఠమం తికపట్ఠానం విభజిత్వా తదనన్తరం దుకపట్ఠానం "హేతుం ధమ్మం పటిచ్చ హేతు ధమ్మో ఉప్పజ్జతి హేతుపచ్చయా, అలోభం పటిచ్చ అదోసో అమోహో, అదోసం పటిచ్చ అలోభో అమోహో, అమోహం పటిచ్చ అలోభో అదోసో. లోభం పటిచ్చ మోహో, మోహం పటిచ్చ లోభో, దోసం పటిచ్చ మోహో, మోహం పటిచ్చ దోసో"తి ఏవమాదినా చ. సరణం ధమ్మం పటిచ్చ సరణో దమ్మో ఉప్పజ్జతి

హేతుపచ్చయా, సరణం ఏకం ఖన్ధం పటిచ్చ తయో ఖన్ధా, తయో ఖన్ధే పటిచ్చ ఏకో ఖన్ధో, ద్వే ఖన్ధే పటిచ్చ ద్వే ఖన్ధా. సరణం ధమ్మం పటిచ్చ అరణో ధమ్మో ఉప్పజ్జతి హేతుపచ్చయా, సరణో ఖన్ధే పటిచ్చ చిత్తసముట్ఠానం రూపం. సరణం ధమ్మం పటిచ్చ సరణో చ అరణో చ ధమ్మా ఉప్పజ్జన్తి హేతుపచ్చయా. సరణం ఏకం ఖన్ధం పటిచ్చ తయో ఖన్ధా చిత్తసముట్ఠానఞ్చ రూపం, తయో ఖన్ధే పటిచ్చ ఏకో ఖన్ధో చిత్తసముట్ఠానఞ్చ రూపం, ద్వే ఖన్ధే పటిచ్చ ద్వే ఖన్ధా చిత్తసముట్ఠానఞ్చ రూప"న్తి ఏవమాదినా చ. ఏకేకస్మిం దుకే సత్తహి సత్తహి మహావారేహి ఏకేకస్మిఞ్చ మహావారే చతూహి చతూహి నయేహి భగవతా విత్థారతో విభజిత్వా దేసితం.

సరణం ధమ్మం పటిచ్చ సరణో ధమ్మో ఉప్పజ్జతి హేతుపచ్చయా, సరణం ఏకం ఖన్ధం పటిచ్చ తయో ఖన్ధా, తయో ఖన్ధే పటిచ్చ ఏకో ఖన్ధో, ద్వే

ఖన్ధే పటిచ్చ ద్వే ఖన్ధా ...

దుకతికపట్ఠాన దుకదుకపట్ఠాన

పుచ్ఛా – తేనావుసో...పే.... తికపట్ఠానాదీసు ఛసు అన్తోగధపట్ఠానేసు పఠమం తికపట్ఠానఞ్చ దుతియం దుకపట్ఠానఞ్చ విభజిత్వా తదవసేసాని దుకతికపట్ఠానాదీని చత్తారో పట్ఠానాని కథం విభజిత్వా దేసితాని.

విస్సజ్జనా – అభిధమ్మపిటకే భన్తే...పే.... తికపట్ఠానాదీసు ఛసు అన్తోగధపట్ఠానేసు పఠమం తికపట్ఠానఞ్చ దుతియం దుకపట్ఠానఞ్చ విభజిత్వా తదవసేసా దుకతికపట్ఠానాదయో "హేతుం కుసలం ధమ్మం పటిచ్చ హేతు కుసలో ధమ్మో ఉప్పజ్జతి హేతుపచ్చయా. హేతుం కుసలం ధమ్మం పటిచ్చ నహేతు కుసలో ధమ్మో ఉప్పజ్జతి హేతుపచ్చయా. హేతుం కుసలం ధమ్మం పటిచ్చ హేతు కుసలో చ నహేతు కుసలో చ ధమ్మా ఉప్పజ్జన్తి హేతుపచ్చయా, నహేతుం కుసలం ధమ్మం పటిచ్చ నహేతు కుసలో ధమ్మో ఉప్పజ్జతి హేతుపచ్చయా, నహేతుం కుసలం ధమ్మం పటిచ్చ హేతు కుసలో ధమ్మో ఉప్పజ్జతి హేతుపచ్చయా, నహేతుం కుసలం ధమ్మం పటిచ్చ హేతు కుసలో చ నహేతు కుసలో చ ధమ్మా ఉప్పజ్జన్తి హేతుపచ్చయా"తి ఏవమాదినా విత్థారతో విభజిత్వా దేసితాని.

ధమ్మపచ్చనీయపట్ఠాన

పుచ్ఛా – తేనావుసో భగవతా...పే.... పఠమం ధమ్మానులోమపట్ఠానం విభజిత్వా తదనన్తరం దుతియం ధమ్మపచ్చనీయపట్ఠానం కథం విభజిత్వా దేసితం.

విస్సజ్జనా – అభిధమ్మపిటకే భన్తే...పే.... పఠమం ధమ్మానులోమపట్ఠానం విభజిత్వా తదనన్తరం దుతియం ధమ్మపచ్చనీయపట్ఠానం "నకుసలం ధమ్మం పటిచ్చ నకుసలో ధమ్మో ఉప్పజ్జతి హేతుపచ్చయా. అకుసలాబ్యాకతం ఏకం ఖన్ధం పటిచ్చ అకుసలాబ్యాకతా తయో ఖన్ధా చిత్తసముట్ఠానఞ్చ రూపం. తయో ఖన్ధే పటిచ్చ ఏకో ఖన్ధో చిత్తసముట్ఠానఞ్చ రూపం. ద్వే ఖన్ధే పటిచ్చ ద్వే ఖన్ధా చిత్తసముట్ఠానఞ్చ రూపం. నకుసలం ధమ్మం పటిచ్చ నఅకుసలో ధమ్మో ఉప్పజ్జతి హేతు పచ్చయా. విపాకాబ్యాకతం కిరియాబ్యాకతం ఏకం ఖన్ధం పటిచ్చ తయో ఖన్ధా చిత్తసముట్ఠానఞ్చ రూపం. తయో ఖన్ధే పటిచ్చ ఏకో ఖన్ధో చిత్తసముట్ఠానఞ్చ రూపం. ద్వే ఖన్ధే పటిచ్చ ద్వే ఖన్ధా చిత్తసముట్ఠానఞ్చ రూపం. పటిసన్ధిక్ఖణే...పే....

నకుసలం ధమ్మం పటిచ్చ నఅబ్యాకతో ధమ్మో ఉప్పజ్జతి హేతుపచ్చయా. అకుసలం ఏకం ఖన్ధం పటిచ్చ తయో ఖన్ధా, తయో ఖన్ధే పటిచ్చ ఏకో ఖన్ధో, ద్వే ఖన్ధే పటిచ్చ ద్వే ఖన్ధా"తి ఏవమాదినా తికపట్ఠానాదీహి ఛహి అన్తోగధపట్ఠానేహి ఏకేకస్మిఞ్చ తికపట్ఠానే దుకపట్ఠానే దుకతికపట్ఠానే తికదుకపట్ఠానే తికతికపట్ఠానే దుకదుకపట్ఠానే సత్తహి సత్తహి మహావారేహి ఏకేకస్మిఞ్చ మహావారే చతూహి చతూహి నయేహి భగవతా విత్థారతో విభజిత్వా దేసితం.

ధమ్మానులోమపచ్చనీయపట్ఠాన

పుచ్ఛా – తేనావుసో భగవతా...పే.... తతియం ధమ్మానులోమపచ్చనీయపట్ఠానం కథం విత్థారతో విభజిత్వా దేసితం.

విస్సజ్జనా – అభిధమ్మపిటకే...పే.... తతియం ధమ్మానులోమపచ్చనీయపట్ఠానం "కుసలం ధమ్మం పటిచ్చ నకుసలో ధమ్మో ఉప్పజ్జతి హేతుపచ్చయా. కుసలే ఖన్ధే పటిచ్చ చిత్తసముట్ఠానరూపం. కుసలం ధమ్మం పటిచ్చ నఅకుసలో ధమ్మో ఉప్పజ్జతి హేతుపచ్చయా. కుసలం ఏకం ఖన్ధం పటిచ్చ తయో ఖన్ధా చిత్తసముట్ఠానఞ్చ రూపం. తయో ఖన్ధే పటిచ్చ ఏకో ఖన్ధో చిత్తసముట్ఠానఞ్చ రూపం. ద్వే ఖన్ధే పటిచ్చ ద్వే ఖన్ధా చిత్తసముట్ఠానఞ్చ రూపం. కుసలం ధమ్మం పటిచ్చ నఅబ్యాకతో ధమ్మో ఉప్పజ్జతి హేతుపచ్చయా. కుసలం ఏకం ఖన్ధం పటిచ్చ తయో ఖన్ధా, తయో ఖన్ధే పటిచ్చ ఏకో ఖన్ధో, ద్వే ఖన్ధే పటిచ్చ ద్వే ఖన్ధా. కుసలం ధమ్మం పటిచ్చ నఅకుసలో చ నఅబ్యాకతో చ ధమ్మా ఉప్పజ్జన్తి హేతుపచ్చయా. కుసలం ఏకం ఖన్ధం పటిచ్చ తయో ఖన్ధా...పే.... ద్వే ఖన్ధే పటిచ్చ ద్వే ఖన్ధా. కుసలం ధమ్మం పటిచ్చ నకుసలో చ నఅకుసలో చ ధమ్మా ఉప్పజ్జన్తి హేతుపచ్చయా. కుసలే ఖన్ధే పటిచ్చ చిత్తసముట్ఠానరూప"న్తి ఏవమాదినా భన్తే తికపట్ఠానాదీహి ఛహి అన్తోగధపట్ఠానేహి ఏకేకస్మిఞ్చ తికపట్ఠానే దుకపట్ఠానే తికదుకపట్ఠానే దుకతికపట్ఠానే తికతికపట్ఠానే దుకదుకపట్ఠానే సత్తహి సత్తహి మహావారేహి ఏకేకస్మిఞ్చ మహావారే చతూహి చతూహి నయేహి భగవతా విత్థారతో విభజిత్వా దేసితం.

ధమ్మపచ్చనీయానులోమపట్ఠాన

పుచ్ఛా – తేనావుసో భగవతా...పే.... ధమ్మానులోమాదీసు పధానభూతేసు చతూసు పట్ఠానేసు చతుత్థం పరియోసానభూతం ధమ్మపచ్చనీయానులోమపట్ఠానం కథం విత్థారతో విభజిత్వా దేసితం.

విస్సజ్జనా – అభిధమ్మపిటకే భన్తే...పే.... ధమ్మానులోమపట్ఠానాదీసు చతూసు పధానభూతేసు మహాపట్ఠానేసు చతుత్థం పరియోసానభూతం ధమ్మపచ్చనీయానులోమపట్ఠానం "నకుసలం ధమ్మం పటిచ్చ అకుసలో ధమ్మో ఉప్పజ్జతి హేతుపచ్చయా, అకుసలం ఏకం ఖన్ధం పటిచ్చ తయో ఖన్ధా, తయో ఖన్ధే పటిచ్చ ఏకో ఖన్ధో, ద్వే ఖన్ధే పటిచ్చ ద్వే ఖన్ధా. నకుసలం ధమ్మం పటిచ్చ నఅకుసలో ధమ్మో ఉప్పజ్జతి హేతుపచ్చయా. అకుసలే ఖన్ధే పటిచ్చ చిత్తసముట్ఠానరూపం, విపాకాబ్యాకతం క్రియాబ్యాకతం ఏకం ఖన్ధం పటిచ్చ తయో ఖన్ధా చిత్తసముట్ఠానఞ్చ రూపం...పే.... ద్వే ఖన్ధే పటిచ్చ ద్వే ఖన్ధా చిత్తసముట్ఠానఞ్చ రూపం. ఖన్ధే పటిచ్చ వత్థు, వత్థుం పటిచ్చ ఖన్ధా. నకుసలం ధమ్మం పటిచ్చ నఅబ్యాకతో ధమ్మో ఉప్పజ్జతి హేతుపచ్చయా, అకుసలం ఏకం ఖన్ధం పటిచ్చ తయో ఖన్ధా, తయో ఖన్ధే పటిచ్చ ఏకో ఖన్ధో, ద్వే ఖన్ధే పటిచ్చ ద్వే ఖన్ధా"తి ఏవమాదినా తికపట్ఠానాదీహి చాతి అన్తోగధపభేదపట్ఠానేహి ఏకేకస్మిఞ్చ తికపట్ఠానే దుకపట్ఠానే

దుకతికతికదుకతికతికదుకదుకపట్ఠానే పటిచ్చవారాదీహి సత్తహి మహావారేహి ఏకేకస్మిఞ్చ మహావారే పచ్చయానులోమాదీహి చతూహి చతూహి నయేహి భగవతా విత్థారతో విభజిత్వా దేసితం.